TRB2 BÖLGESİNDE YER ALAN DAĞLARIN YÜRÜYÜŞ VE TIRMANIŞ ROTALARI

Süphan Dağı Güneşin Doğuşu

Genel Koordinasyon
Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
Van Yatırım Destek Ofisi

Hazırlayanlar
ÖMER DEMEZ - OKAN ÖNTÜRK

Fotoğrafçılar
Okan ÖNTÜRK
Murat CACİM
Ömer DEMEZ
Burak DEMİR
Sedat KARACAN

Yayıncı

Yayın Evi

Matbaa Sertifika No:

Basım Tarihi:

Grafik Tasarım: Creative Fikir Atölyesi Reklam Ajansı

Baskı

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER DİZİNİ III
ÖNSÖZ VI
1. GİRİŞ 1
1.1. Projede Görev Alan Kişiler 2
2. DAĞCILIK 3
2.1. Alpinizm 3
2.2. Sportif Tırmanış 5
2.3. Dağcılık Kuralları 8
2.3.1. Dağcılık Aktiviteleri Başlamadan Önce Yapılacaklar 8
2.3.2. Dağcılık Aktiviteleri Başlangıç Aşamasında Yapılacaklar 8
2.3.3. Dağcılık Aktiviteleri Esnasında Yapılacaklar 9
2.3.4. Herhangi Bir Aksaklık Durumunda Yapılacaklar 9
2.4. Dağcılık İçin Gerekli Ekipmanlar 11
2.5. Dağ Bisikleti 16
3. TRB2 BÖLGESİNDEKİ DAĞLAR 18
3.1. Van İline Ait Genel Bilgiler 18
3.1.1. Van İlinin Diğer Bazı İllere Olan Uzaklığı 19
3.1.2. Van İlinde Bulunan Dağlar Ve Tırmanış Rotaları 22
3.1.2.1. Alacabük / Akül Dağı 22
3.1.2.2. Başet Dağı 32
3.1.2.3. Çomaklı Baba Dağı 43
3.1.2.4. Gören Dağı 54
3.1.2.5. Hayal Dağı 63
3.1.2.6. Nazo Dağı 68
3.1.2.7. Esrük Dağı 76
3.1.2.8. Çeper Dağı (Vavira Dağı) 84
3.1.2.9. Erek Dağı 89
3.1.2.10. Artos Dağı 98
3.1.2.11. Keçikıran 108
3.2. Bitlis İline Ait Genel Bilgiler 113
3.2.1. Bitlis İlinde Bulunan Dağlar ve Tırmanış Rotaları 114
3.2.1.1. Nemrut Dağı 114
3.2.1.2. Süphan Dağı 117
3.2.1.3. Atatürk (Kirkor Dağı) Dağı 128
3.3. Muş İline Ait Genel Bilgiler 133
3.3.1. Muş İlinde Bulunan Dağlar ve Tırmanış Rotaları 135
3.3.1.1. Kurtik Dağı 135

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Türkiye Haritasında TRB2 Bölgesi 1
Şekil 2. TRB2 Bölgesi İlleri 1
Şekil 3. Gören Dağı Tırmanışı 4
Şekil 4. Nazo Dağında Kamp 4
Şekil 5. Kaya Tırmanışı 5
Şekil 6. Kaya Tırmanışı Eğitimi 6
Şekil 7. Buzul Tırmanışı 7
Şekil 8. Önemli Numaralar 9
Şekil 9. Nazo Dağı Kamp 13
Şekil 10. Tırmanış İçin Teknik Malzeme 14
Şekil 11. Dağ Bisiklet Etkinliği 16
Şekil 12. Dağ Bisikletçiliği 17
Şekil 13. Erek Dağından Van Görünümü 19
Şekil 14. Erek Dağında Kamp 20
Şekil 15. Artos Dağı 20
Şekil 16. Van İlinde Proje Kapsamın Da Olan Dağların Yerlerine Ait Resim 21
Şekil 17. Alacabük Zirvesi 22
Şekil 18. Alacabük - İnköy Ağun Koyları 23
Şekil 19. Alacabük Dağı Zirveden İnişi 24
Şekil 20. Kuskınkıran Alacabük Bölü Köy Eski Yolu 25
Şekil 21. Alacabük Dağı Başlangıç (Kuskunkıran Geçidi) 26
Şekil 22. Alacabük Dağı Manzara 27
Şekil 23. Alacabük Dağı Tırmanış 29
Şekil 24. Alacabük Dağından Süphan Dağı Görünümü 30
Şekil 25. Alacabük Dağı Genel Zirve Fotoğrafı 30
Şekil 26. Alacabük Dağına Ait GPS Koordinatlar 30
Şekil 27. Alacabük Zirve Altı Tırmanış 31
Şekil 28. Alacabük Dağına Ait Koordinatların Görünümü 31
Şekil 29. Başet Dağı Zirvesi 32
Şekil 30. Başet Kanyon Tırmanış 34
Şekil 31. Başet Dağı Genel Görünüm 34
Şekil 32. Başet Dağı Başlangıç Noktası 36
Şekil 33. Başet Kanyon 37
Şekil 34. Başet Dağı Genel Görünüm 38
Şekil 35. Başet Dağı Tırmanış 38
Şekil 36. Başet Dağı Kanyon Görünümü 39
Şekil 37. Başet Dağı Tırmanış 39
Şekil 38. Başet Dağı Zirvesi Başet Türbesi 40
Şekil 39. Başet Dağına Ait Koordinatların Görünümü 41

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 40. Başet Dağına Ait GPS Koordinatları 42
Şekil 41. Çomaklı Baba Zirvesi 43
Şekil 42. Çomaklı Baba Zirve Görünümü 44
Şekil 43. Çomaklı Baba Kış Tırmanışı Arka Planda Erek Dağı 46
Şekil 44. Çomaklı Baba Kış Tırmanışlarından Bir Fotoğraf 47
Şekil 45. Çomaklıbaba Tırmanış 48
Şekil 46. Çomaklı Baba Zirve Altı 50
Şekil 47. Dağ Bisiklet Etkinliği 50
Şekil 48. Çomaklı Baba Kış Tırmanışı 51
Şekil 49. Çomaklı Baba Dağına Ait Koordinatlar 52
Şekil 50. Çomaklı Baba Dağı Zirveden Erçek Gölü Görünümü 52
Şekil 51. Çomaklı Baba Dağına ait Koordinat Görüntüsü 53
Şekil 52. Gören Dağı Zirvesi 54
Şekil 53. Gören Dağı Tırmanış 55
Şekil 54. Gören Dağı Zirvesi 56
Şekil 55. Gören Dağı Gün Batımı Bisiklet Etkinliği 57
Şekil 56. Gören Dağı Zirve 58
Şekil 57. Gören Dağı Tırmanış 59
Şekil 58. Gören Dağı Genel Görünüş 60
Şekil 59. Gören Dağı Van Gölü Sahili Gün Batımı 60
Şekil 60. Gören Dağına Ait Koordinatların Görünümü 61
Şekil 61. Gören Dağına Ait GPS Koordinatları 62
Şekil 62. Gören Dağı Kış Tırmanışı Arka Planda Amik Kalesi 62
Şekil 63. Hayal Dağı Zirve 63
Şekil 64. Hayal Dağı Genel Görünüm 64
Şekil 65. Hayal Dağı Tırmanış 66
Şekil 66. Hayal Dağı Genel Görünüm 67
Şekil 67. Hayal Dağına Ait Koordinatların Görünümü 67
Şekil 68. Hayal Dağına Ait Koordinatlar 68
Şekil 69. Nazo Dağı Zirvesi 68
Şekil 70. Nazo Dağında Kamp 69
Şekil 71. Nazo Dağı Tırmanış 70
Şekil 72. Nazo Dağı 71
Şekil 73. Nazo Dağı 1. Rota Tırmanış 73
Şekil 74. Tarihi Hulkan Köprüsü 74
Şekil 75. Dikili Kaya 74
Şekil 76. Çatak Kani Spi Şelalesi 75
Şekil 77. Nazo Dağına ait Koordinatların Görünümü 75
Şekil 78. Nazo Dağı GPS Koordinatları 76

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 79. Esrük Dağı Zirvesi 76
Şekil 80. Esrük Dağı Genel Görünüşü 77
Şekil 81. Esrük Dağı Zirve Tırmanış Rotası 79
Şekil 82. Esrük Dağı 79
Şekil 83. Esrük Dağına Ait Koordinatların Görünümü 80
Şekil 84. Esrük Dağına Ait GPS Koordinatları 81
Şekil 85. Yezidi Şelalesi 82
Şekil 86. Yezidi Şelalesi ve Kanyon 83
Şekil 87. Tarihi Şeytan Köprüsü 83
Şekil 88. Çeper Dağı Zirvesi 84
Şekil 89. Çeper Dağı Başlangıç Onağıl Köyü 85
Şekil 90. Çeper Dağı Tırmanış 86
Şekil 91. Çeper Dağı Zirve Altı 87
Şekil 92. Çeper Dağına Ait Koordinatlarının görünümü 88
Şekil 93. Çeper Dağı GPS Koordinatları 89
Şekil 94. Erek Dağı Zirvesi 89
Şekil 95. Erek 1. Rota Tırmanışı 90
Şekil 96. Erek Dağı 1. Rota Tırmanış 91
Şekil 97. Erek Dağı Buzul Tırmanışı 92
Şekil 98. Erek Dağı 2. Rota Kış Tırmanışı 93
Şekil 99. Erek Dağı 2. Rota Tırmanış 94
Şekil 100. Erek Dağı Vadi 95
Şekil 101. Erek Dağına Ait Koordinatların Görünümü 96
Şekil 102. Erek Dağına Ait Koordinatlar 97
Şekil 103. Erek Dağından Akşam Van Görünümü 97
Şekil 104. Artos Dağı Zirve 98
Şekil 105. Artos Dağı 1. Kam Alanı 99
Şekil 106. Artos 1. Kamp Lanı Bölgesi 100
Şekil 107. Artos Dağı Kış Tırmanışı 101
Şekil 108. Artos Dağından Van Gölüne Bakış 102
Şekil 109. Artos Zirve 103
Şekil 110. Artos Abalı Kayak Merkezi 103
Şekil 111. Artos Dağı Kış Tırmanışı 104
Şekil 112. Artos Dağı Zirvesi 104
Şekil 113. Artos Dağında Snowboard 105
Şekil 114. Artos Dağına Ait Koordinatların Görünümü 106
Şekil 115. Artos Dağına ait GPS Koordinatları 107
Şekil 116. Artos Dağı Eteklerinde Yamaç Paraşütü 107
Şekil 117. Keçikıran Dağı Zirvesi 108

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 118. Keçi Kıran Genel Görünüm 109
Şekil 119. Keçikıran Dağındaki Mağaralarından Bir Görünüm 110
Şekil 120. Keçikıran Dağı Kayalık Bölge 110
Şekil 121. Keçikıran Tırmanış 111
Şekil 122. Keçikıran Dağına Ait Koordinatların Görünümü 112
Şekil 123. Keçikıran Dağına Ait GPS Koordinatları 113
Şekil 124. Bitlis İlinde Proje Kapsamın Da Olan Dağların Yerlerine Ait Resim 114
Şekil 125. Nemrut Dağı Zirvesi 115
Şekil 126. Nemrut Krater Gölü 116
Şekil 127. Nemrut Dağı Yolu 117
Şekil 128. Nemrut Dağı Tabelası 118
Şekil 129. Nemrut Dağına ait Koordinatların Görünümü 119
Şekil 130. Nemrut Dağına Ait GPS Koordinatları 120
Şekil 131. Süphan Dağı Zirvesi 121
Şekil 132. Süphan Dağı Uçakdan Görünümü 122
Şekil 133. Süphan Dağı Genel Görünüm 123
Şekil 134. Süphan Dağı Çiçekleri 124
Şekil 135. Süphan Dağı Kış Genel Görünümü 125
Şekil 136. Süphan Dağı Gün Batımı 125
Şekil 137. Süphan Dağı Tımanış 126
Şekil 138. Süphan Dağı Zirve Su Göletleri 126
Şekil 139. Süphan Dağına Ait GPS Koordinatlar 127
Şekil 140. Süphan Dağına Ait Koordinatların Görünümü 127
Şekil 141. Atatürk Dağı Zirvesi 128
Şekil 142. Atatürk Dağı Genel Görünüm 129
Şekil 143. Atatürk Dağı Tırmanış 131
Şekil 144. Atatürk Dağı Zirve Görünümü 131
Şekil 145. Atatürk Dağına Ait Koordinatları Görünümü 132
Şekil 146. Atatürk Dağına GPS Koordinatları 132
Şekil 147. Muş İlinde Olan Proje Kapsamındaki Dağlar 135
Şekil 148. Kutik Dağına Zirve 136
Şekil 149. Kurtik Dağından Muş İli Görünümü 137
Şekil 150. Kurtik Dağı Genel Görünümü 138
Şekil 151. Kurtik Dağı Tırmanışı 138
Şekil 152. Kurtik Dağına Ait Koordinatların Görünümü 139
Şekil 153. Kurtik Dağına Ait GPS Koordinatları 139

ÖNSÖZ

Ülkemizin en fazla dağına sahip olan Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan Van, Bitlis, Muş illerindeki bugüne kadar saklı kalmış doğa harikası ve muhteşem bir görselliğe sahip olan 15 dağın yürüyüş ve tırmanış rotalarını keşfedip belirlemek bunu dağcılara, doğaseverlere kazandırmak ve aynı zamanda kırsal turizme katkı sağlamak açısından da büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'nin çiçek florası bakımından en zengin yerlerinden biri olan Van Gölü havzası başta olmak üzere bölge dağlarını gezmek ve bu çiçek florasını keşfetmek ayrı bir güzellik sağlamıştır. Türkiye'yi bağrında barındıran Van Gölü havzası, keşfedilmesi gereken onlarca dağa, tarihi bir dokuya ve doğa güzelliklerine sahiptir. Özellikle Van ili ve çevresi ülkemizin birçok bölgesinin özelliklerini taşımaktadır. Burada Ege, Akdeniz Bölgeleri'nin sahil güzellikleri, Karadeniz Bölgesi'nin yeşil dağlarını ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin tarihi dokularını bulmak mümkündür.

Yapılan bu çalışma bölge tanıtımına büyük katkı sağlayacaktır. Bundan sonraki çalışmalara yol gösterecek olan bu çalışmamız ile keşfedilmesi gereken diğer dağların tarihi dokularını ve doğal güzelliklerini tanıtmayı, gün yüzüne çıkarmayı, topluma kazandırmayı hedefliyor ve bunun gerekliliğine inanıyoruz.

Bu çalışmaya katkısı olan herkese teşekkürü bir borç biliriz.

GİRİŞ

TRB2 bölgesinde yer alan dağların yürüyüş ve tırmanış rotalarının GPS ile belirlenmesi projesi.

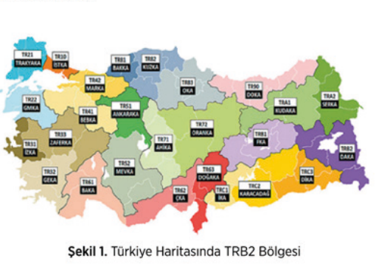

Şekil 1. Türkiye Haritasında TRB2 Bölgesi

Bu proje ile Van,Bitlis, Muş ve Hakkari illerinde bulunan dağların yürüyüş, tırmanış rotalarının ve açık hava faaliyeti yapılabilecek alanlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Proje rotaların GPS ile koordinatlarının çıkarılması ve çıkarılan rotaların EPSG:4326 – WGS 84 projeksiyonunda çizgi geometri verisi ve güzergah ismini içeren SHP dosyalarının hazırlanması ardından tüm bu verilerin Google Maps üzerinden gösterilmesi işlemlerinin yapılmasını kapsamaktadır.

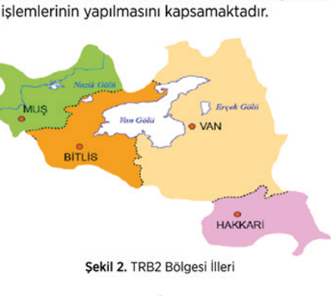

Şekil 2. TRB2 Bölgesi İlleri

Proje kapsamında Van ilinde bulunan Erek Dağı, Çomaklı Baba Dağı, Hayal Dağı, Keçikıran Dağı, Esrük Dağı, Gören Dağı, Alacabük Dağı, Artos Dağı, Başet Dağı, Nazo Dağı ile Bitlis ilinde bulunan Süphan Dağı, Nemrut Dağı, Atatürk Dağı ve Muş ilinde bulunan Kurtik Dağı'na ait yürüyüş ve tırmanış rotaları çıkarılmıştır. Bu rotalar Van il merkezinde bulunan Vadi Doğa Sporları Kulübü üyesi ve Türkiye Dağcılık Federasyonunda eğitimlerini tamamlamış profesyonel dağcılar tarafından çıkarılmıştır. Yine proje kapsamında 2 harita mühendisi, 2 bilgisayar uzmanı, 1 dergi editörü ve 4 profesyonel fotoğrafçı görev almıştır.

1.1. Projede Görev Alan Kişiler

Bu Proje, DAKA ile Yeni Nesil Danışmanlık Hayvancılık Tarım Gıda İnşaat ve Ltd Şti. arasında imzalanan sözleşme gereğince yapılmıştır. Proje kapsamında rotalar Vadi Doğa Sporları Kulübü üyeleri tarafından çıkarılmıştır. Proje kapsamında görev alan tüm dağcılar, Türkiye Dağcılık Federasyonundan eğitim almış olmalarından dolayı tercih edilmiştir. Bu projeye Vadi Doğa Sporları Kulübü üyelerinden **ÖMER DEMEZ, FATİH CİNGÜ, OKAN ÖNTÜRK, FATİH ARSAKAY, SEDAT KARACAN, BARIŞ TURGUT, BURAK DEMİR, MURAT CACİM, HAKAN KARAKOYUN, EŞREF GÜÇLÜ** katılmıştır.

Grup Rehberi: ÖMER DEMEZ

GPS Kullanıcısı: EŞREF GÜÇLÜ, FATİH CİNGÜ, OKAN ÖNTÜRK, FATİH ARSAKAY

Fotoğrafçılar: BURAK DEMİR, OKAN ÖNTÜRK, SEDAT KARACAN, MURAT CACİM, ÖMER DEMEZ

Lojistik: BARIŞ TURGUT, HAKAN KARAKOYUN

Yazan ve Derleyen: OKAN ÖNTÜRK, ÖMER DEMEZ

2. DAĞCILIK

Dağcılık, dağlarda yürüyüş ve kamp kurmanın yanı sıra teknik malzeme kullanarak tırmanma sporunu da kapsayan bir doğa sporudur. Dağcılık insanların doğayı, yaşamı ve kendilerini tanımak ayrıca kendi fiziksel ve psikolojik sınırlarını öğrenmek,geliştirmek için doğada yükseklere doğru (zirveye doğru) yolculukların oluşturduğu bir spor dalıdır. Dağcılık sadece tırmanmaktan oluşan bir spor dalı değildir, risk ve zorluk içerir. Hepsinin ötesinde dağın doğasını iyi bilmek demektir. Karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelebilecek bilgi ve beceriye sahip olunması gerekmektedir.

18. -19. yüzyılda Avrupalı (İngiliz ve Fransızlar başta olmak üzere) zenginlerin boş zamanlarını değerlendirmek ve hayatlarının rutin akışını yeni maceralarla süsleme arayışı neticesinde bir **spor** sayılmaya başlanan dağcılık, 20.yüzyılın başında diğer ulusların da ilgisini çekmeyi başarmıştır. Uluslararası bir spor haline gelmesi ise, 1931 yılında, merkezi Cenevre'de olan **Uluslararası Dağcılar Birliği (UIAA)**nın kurulmasıyla mümkün olmuştur. İzleyen yıllarda belirli teknik ve emniyet yöntemlerinin geliştirilmesine paralel olarak kendine özgü disiplini ve ilkeleri olan bir spor dalı haline dönüşen dağcılık, birçok doğa sporunun da önünü açmıştır.

Dağcılık türleri ile genel bilgiler aşağıda verilmiştir.

2.1. Alpinizm

1) Alpin Stil: Amaç doğrudan zirveye ulaşmaktır. Zirveye mümkün olan en kısa sürede gidiş ve dönüşü sağlamaktır.

2) Hiking (Günlük Yürüyüş): Dağda sabah başlayıp akşam biten günübirlik dağ ve doğa yürüyüşü olarak tanımlanır.

Şekil 3. Gören Dağı Tırmanışı

3) Trekking (Kamplı Yürüyüş): Dağda ve doğada gerektiğinde kamplı olarak kalınan ve günlük yürüyüşe göre göre zorluk derecesi daha yüksek olan bir aktivitedir.

Şekil 4. Nazo Dağı'nda Kamp

4) Expedition: Dağda uzun süreli ve çok amaçlı olarak yapılan zirve tırmanışları, araştırma gezileri ve tırmanışları gibi etkinlikleri kapsamaktadır.

2.2. Sportif Tırmanış

Genellikle kaya üzerinde ya da yapay duvarlarda yapılan tırmanış aktiviteleridir.

1) Bouldering: Yerden fazla yükselmeden kaya tırmanma tekniklerini kullanarak kaya üzerinde yapılan antrenmandır.

2) Kaya Tırmanışı: Kaya tırmanma tekniklerini ve emniyet malzemelerini kullanarak kaya üzerinde bir ip boyu (50m) yapılan tırmanma aktivitesidir.

Şekil 5. Kaya Tırmanışı

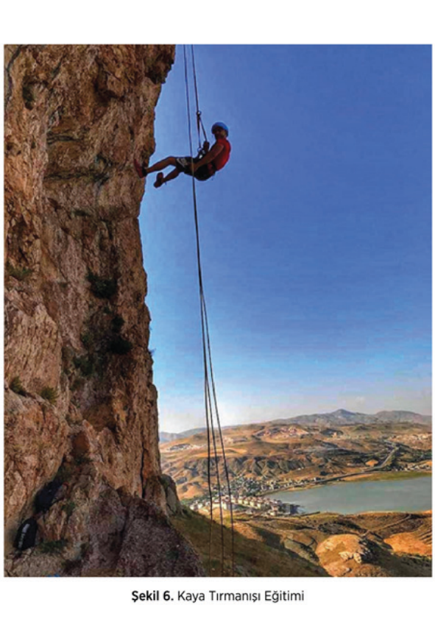

Şekil 6. Kaya Tırmanışı Eğitimi

3) Uzun Duvar Tırmanışı: Kaya tırmanma tekniklerini ve emniyet malzemelerini kullanarak bir boyundan daha fazla olan (50 metreden fazla) kaya üzerinde yapılan tırmanış aktiviteleridir.

4) Yapay Duvar Tırmanışı: Genellikle kapalı mekanlarda açık havada da yapılabilindiği gibi kimyasal yapay malzemeler kullanılarak yapılan basit veya ayarlanabilen duvar sistemlerini barındıran genellikle yarışmalara yönelik yapılmış değişik boyutlarda olan duvar yapılarıdır.

Türkiye'de dağcılık ise üniversite kulüpleri ve **Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF)** bünyesinde canlılığını korumaktadır. Dağcılık sporunun Türkiye'deki popülaritesi ise her geçen gün yükselen bir grafik izlemektedir.

Şekil 7. Buzul Tırmanışı

2.3. Dağcılık Kuralları

2.3.1. Dağcılık Aktiviteleri Başlamadan Önce Yapılacaklar

* Hedeflerinizi ve yapacağınız faaliyetin seviyesini mevcut sağlık ve zindelik durumunuza göre belirleyin. Kendinize karşı gerçekçi ve dürüst olun.

* Bütün kronik hastalıklar doğru şekilde tedavi edilmelidir. Tüm aktivite sürecini karşılayabilecek uygun ve yeterli miktarda ilaç stokunuz olduğundan emin olmalısınız. Ayrıca kaybolma riskine karşı yedek ilaçlar bulundurmalısınız.

* Sağlık durumunuzla ilgili herhangi bir endişeniz varsa mutlaka bir doktora danışmalısınız.

* İhtiyacınız olan tüm kişisel tıbbi ekipmana sahip olmalısınız ve tabii ki dağcılık aktivitelerine başlamadan önce bu ekipmanı nasıl kullanacağınızı biliyor olmalısınız. Seyahatinizi ve sağlık sigortanızı aktivite kapsamında planlanan faaliyetlere göre düzenleyin.

2.3.2. Dağcılık Aktiviteleri Başlangıç Aşamasında Yapılacaklar

* Hava durumunu bilmelisiniz. İzleyeceğiniz rota ile ilgili bilgi ve tavsiyeler edinin. Aktivitenizi mevcut koşullara ve zaman dilimine uyarlayın. Yola çıkmadan önce rotanızı veya tırmanışınızı (yani varış noktasını, rotayı ve programlanan dönüş tarihini) kaydedin.

* Temel malzeme ve yiyecekleri (yeterli yiyecek ve içecek, uygun kıyafetler, acil durum ekipmanı, ilk yardım seti, güneş gözlüğü, şapka veya başlık) unutmayın.

* Yerel kurtarma hizmetlerinin telefon numaralarını kaydetmelisiniz.

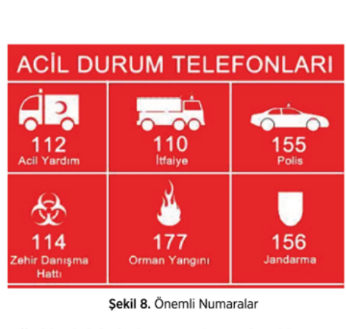

Şekil 8. Önemli Numaralar

2.3.3. Dağcılık Aktiviteleri Esnasında Yapılacaklar

* Vücudun aşamalı olarak adapte olmasını sağlamak için seferin ilk 30 dakikasını yavaşça yürüyerek geçirin.

* Mümkünse 2-3 saatte bir dinlenme, yeme ve içme molası verin. Aç veya susuz olmasanız dahi biraz yemeli ve bolca sıvı tüketmelisiniz. Karbonhidrattan zengin yiyeceklerle beslenin. Dağdaki faaliyetinizi tamamlayana kadar alkol tüketmeyin.

* Çocuklar ve yaşlılar, yetişkinlerden daha az fiziksel rezerve sahiptir. Bu yüzden, yetişkinlere göre daha sık dinlenmeleri, yemeleri ve içmeleri gerekir.

* 2,500-3,000 metrenin üzerindeki alanlarda eğer arazi elveriyorsa, uyuyacağınız yerin yüksekliğini günde 300-500 metreden fazla arttırmayın. Ayrıca, her 3 günlük tırmanış için aynı irtifada fazladan bir gece daha geçirmeniz önerilir. Mümkünse gün boyunca vardığınız en yüksek noktada uyumayın.

2.3.4. Herhangi Bir Aksaklık Durumunda Yapılacaklar

* Hava koşullarının bozulması halinde tepe ve kenarlardan iniş yapmanız gerekebilir. Bir fırtına meydana gelirse uzun ağaçlardan ve elektrik direklerinden uzak durun. Küçük mağaraların içinde veya dökülen kayalıkların altında durmayın.

* Yaralanan veya hastalanan kişileri terk etmeyin. (Not: Dil engeli bir risk faktörüdür! Hasta veya yaralılarla kalan kişi onların anadilini konuşuyor olmalıdır.) Gerekli tedavi yapılmalı, hasta soğuktan korunmalı ve gerekirse yardım istenmelidir.

* Eğer aktivite esnasında herhangi bir noktada bir kişi kötüleşirse inişin veya dönüşün nasıl yapılacağı derhal! göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer yüksek irtifada kendinizi kötü hissederseniz bu semptomlar aksi ispatlanmadıkça yüksek irtifadan kaynaklanmaktadır. Bu durumda tırmanışa devam etmeyin ve eğer kendinizi çok kötü hissederseniz veya sağlık durumunuz daha kötüye giderse derhal iniş yapmalısınız.

* Haritadaki konumunuzu her daim bilmeli veya GPS navigasyonunu kullanmalısınız. Acil durumlarda bulunduğunuz yere en hızlı ulaşım için konum bilgisi esastır.

Yukarıda sunduğumuz öneriler genel nitelikte olsa da doğa yürüyüşü ve dağ gezisi meraklıları her geçen gün arttığından, bu önerilerin yaygınlaşmasının sağduyu ve tedbiri arttıracağına inanıyoruz. Faaliyetimizin temel prensiplerini gözden geçirmekte fayda var.

2.4. Dağcılık İçin Gerekli Ekipmanlar

Giyim Malzemeleri

- Bere
- Balaklava
- Şapka
- Yüz Maskesi
- Bandana
- Pantolon
- Şort
- Mayo
- Gömlek
- Kazak
- TShirt
- Uzun iç çamaşır (alt ve üst)
- Rüzgarlık
- Yağmurluk (alt ve üst)
- Dolgu malzemeli anorak
- Yelek
- Beş parmaklı iç eldiven
- Orta kat eldiven
- Dış kat eldiven
- Dağ ayakkabısı
- Yürüyüş ayakkabısı
- Çorap ve yedeği
- Tozluk
- Sandalet

Yürüyüş ve Kamp Malzemeleri

- Sırt çantası
- Günlük çanta veya bel çantası
- Batonlar
- Hedik
- Tur Kayağı, tur ayakkabısı, foglar
- Çadır
- Çadır tamir seti
- Kazıklar, kar kazıkları ve plakaları
- Kar fırçası
- Kar küreği
- Bivak torbası
- Uyku tulumu
- Uyku tulumu iç astarı
- Şişme veya kapalı hücreli köpük mat
- Şişme mat tamir seti
- Isıtıcı toz
- Fener veya alın feneri
- Yedek pil
- Yedek ampul
- Mumluk ve mumlar

Şekil 9. Nazo Dağı Kamp

Teknik Malzemeler

- Kazma
- Buz çekici
- Kaya çekici
- Krampon ve anahtarları
- Emniyet kolonu
- Kask
- Tırmanış ipi
- İp torbası
- Karabinalar ve diğer emniyet ekipmanı
- Kişisel iniş, emniyet alma malzemeleri
- Buz vidaları ve deadman
- Çığ sondası
- Kaya tırmanış ayakkabısı

Şekil 10. Tırmanış için Teknik Malzeme

Temizlik Malzemeleri

- Diş macunu ve fırçası
- Tuvalet kağıdı
- Havlu
- Sabun
- Kişisel temizlik malzemeleri

Mutfak Malzemeleri

- Tencere, tava seti
- Çatal, kaşık, bıçak
- Plastik bardak
- Bulaşık yıkama bezi
- Tuz, baharat ve şeker kapları
- Sıcak içecekler
- Ambalajlanmış yiyecek
- Vitamin hapları
- Elektrolit tabletleri veya tozu

- Termos
- Su şişesi ve kılıfı
- Su bidonu veya torbası
- Su dezenfekte tabletleri
- Su filtresi
- Ocak
- Ocak tamir takımı
- Ocak rüzgarlığı ve altlığı
- Benzin şişesi veya ocak kartuşu
- Sudan etkilenmeyen kibrit
- Çakmak

Diğer Malzemeler

- Güneş gözlüğü ve yedeği
- Fırtına gözlüğü
- Güneş yağı
- Dudak kremi
- Böcek savıcı
- Çakı
- Harita
- Pusula
- GPS
- Çığ sinyal cihazı (Ortovox, Pieps,vs.)
- Kağıt, kalem
- Düdük
- Altimetre
- Termometre
- Dikiş seti
- Yardımcı ipler
- Yedek çanta tokası
- Sıkıştırma perlonları
- Dürbün
- Kimlik, para, telefon kartı, jeton
- Gerekli belgeler
- Telsiz ve pilleri
- İlk yardım malzemesi
- Survival malzemesi
- Özel ilaçlar
- Saat, radyo, walkman
- Fotoğraf makinası ve film

2.5. Dağ Bisikleti

Dağ bisikletçiliği, asfalt gibi düzgün zeminler dışına çıkılmak suretiyle toprak yol, patika ve her tür arazide yapılabilen bir bisiklet sporu dalıdır. Dağ bisikleti yokuş aşağı, kros serbest, engel atlama, teknik denemeler, tam engebeli arazi, yol turu, cadde–sokak gibi alt disiplinlere ayrılır. Yarışlar maraton, oryantiring veya olimpiyat kıstaslarına uygulanarak da düzenlenmektedir.

Dağ bisikleti sürüş teknikleri, yol bisikleti sürüş tekniklerinden birçok noktada farklılık göstermektedir. Bunun sebebi zemin, parkur, bisikletlerin geometrileri ve bisikletlerin lastikleri gibi unsurlardır.

Dağ bisikleti parkurlarında çok sert rampalar tırmanmak ve sert inişler yapmak gerekmektedir. Yol bisikletçiliğinde ise bu tür parkurlar görmek pek mümkün değildir.

Dağ bisikletlerinde tırmanma konusundan başlayacak olursak tırmanma bölümüne ulaşıp da zincir gergin pozisyona gelmeden önce, yani çekiş sisteminize yük binmeden önce o rampayı tırmanabileceğiniz vitesi belirlemeniz ve tırmanışa uygun viteste başlamanız gerekecektir.

Şekil 11. Dağ Bisiklet Etkinliği

Özellikle alt seviye mtb ekipmanlarında rampa başladıktan sonra vites değiştirmek problem olacaktır. Çekiş aksamının uzun ömürlü ve sağlıklı kullanılması açısından da bu durum önemlidir.

Rampaya gelindiğinde, rampanın eğimine göre dirsekler kırılarak ağırlık ön tarafa doğru verilmelidir. Bu bisikletin ön tekerinin kalkarak, arkaya doğru düşme tehlikesini ortadan kaldırmak amaçlı yapılmaktadır.

Dağ bisikletleri ile tırmanma yaparken dikkat edilecek hususlardan bir tanesi de ön amortisörün kilitli olması olacaktır.

Ön amortisörün tırmanma esnasında kilitli olmaması hem denge açısından problem oluşturacak hem de pedala uyguladığınız gücün amortisör tarafından emilerek performansınızın boşa gitmesine sebep olacaktır.

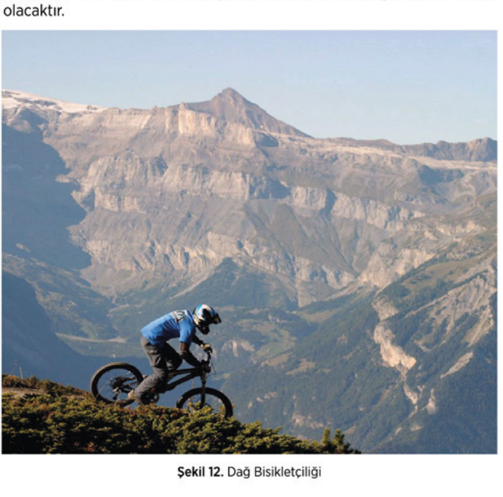

Şekil 12. Dağ Bisikletçiliği

Bunun yanında mtb bisikletle tırmanma yaparken size en çok yardımcı olacak ekipmanlardan bir tanesi de kilitli pedallar olacaktır. Kilitli pedal kullandığınız takdirde pedala darbeli basmamış olursunuz, böylece teker patinaj yapmaz. Mtb bisiklet parkurlarında tırmanış esnasında patinaj ya da farklı bir sebepten dolayı durakladığınızda tırmanış parkuru sonuna kadar bisiklete tekrar binme imkanınız olmayacaktır.

Dağ bisikleti ile iniş tekniklerini anlatacak olursak yine dağ bisikletlerinde ciddi eğimli iniş parkurları olduğundan, arka tekerin havaya kalkarak takla atma riski söz konusudur. Bu riski ortadan kaldırmak, bir de parkurdaki tümsek ve çukurları absorbe etmek için dağ bisikletinden iniş esnasında seleye oturmak tavsiye edilmez. Bununla birlikte sert inişlerde mutlaka seleden kalkılarak selenin arka tarafına doğru pozisyon alınıp ağırlık dengelenmelidir.

3. TRB2 BÖLGESİNDEKİ DAĞLAR

3.1. Van İline Ait Genel Bilgiler

Van İli, toprakları 19.069 kilometrekare olan yüzölçümü ile Türkiye topraklarının %2,5' ini oluşturur. Van, yüzölçümü bakımından Türkiye'nin 6. büyük ilidir. Van, Doğu Anadolu Bölgesi'nin volkanik dağlarla kaplı çukur kesiminde bulunan Van Gölü'nün doğu kıyısına 5 km uzaklıkta çok az meyilli bir arazi üzerine kurulmuştur. Rakım yüksekliği yaklaşık 1725 m'dir. Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü, yüksek dağların ortasında bir çöküntü durumundadır. Çevredeki yüksek dağlar Van ilinin sınırını oluşturur.

Şekil 13. Erek Dağı'ndan Van Görünümü

3.1.1. Van İlinin Diğer Bazı İllere Olan Uzaklığı

Van İline ulaşım için birçok alternatif bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları karayolu, hava yolu ve kara tren (Ankara - Van Arası) dir.

Van ile Adana arası 896 km
Van ile Ağrı arası 232 km
Van ile Ankara arası 1234.
Van ile Antalya arası 1454 km
Van ile Bitlis arası 168 km
Van ile Diyarbakır arası 377 km
Van ile Erzurum arası 415 km
Van ile Hakkari arası 202 km
Van ile İstanbul arası 1637 km
Van ile İzmir arası 1762 km
Van ile Muş arası 223 km

Şekil 14. Erek Dağı'nda Kamp

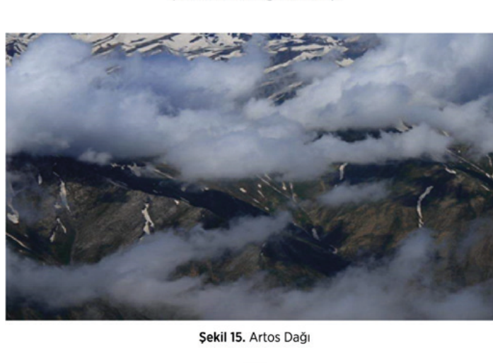

Şekil 15. Artos Dağı

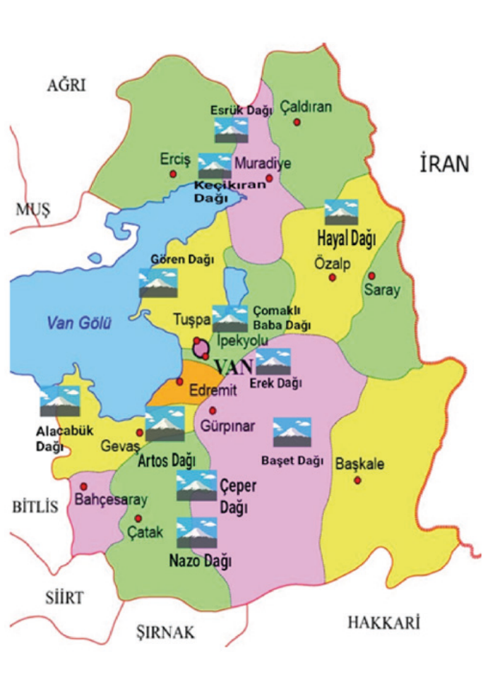

Şekil 16. Van İlinde Proje Kapsamında Olan Dağların Yerlerine Ait Resim

3.1.2. Van İlinde Bulunan Dağlar Ve Tırmanış Rotaları

Van ili ve ilçelerinde toplam 10 dağa ait yürüyüş ve tırmanış rotaları belirlenmiştir. Van iline ait dağların bilgileri ve rotaları aşağıda belirtilmiştir.

3.1.2.1. Alacabük / Akül Dağı

Alacabük Dağı: Van ve Bitlis il sınırları kesişim noktasında bulunmaktadır. Alacabük Dağı 3066 rakıma sahip bir dağdır. Van'ın son sınırı Kuskunkıran Tüneli'nin kuzey kısmında, Van Gölü'nün güzide güzelliklerini içinde barındıran bakir bir doğaya sahip İnköy ve Ağun koylarına hakim bir konuma sahiptir. Dağın sırt kısmı Van - Bitlis sınırını oluşturmaktadır.

Doğu kısmında Van'ın son köyü (Anzak) Yoldöndü köyü ve Barışık mezrası bulunmaktadır. Dağın kuzey kısmı Van ili sınırları dahilinde bulunmaktadır. Batı tarafı Bitlis ili Tatvan ilçesi Alacabük köyü sınırları dahilinde yer almaktadır. Dağın güney kısmı ormanlık alan olarak ağaçlandırılmış bir kısmı ise koruma altına alınmıştır. Dağın batı kısmında su kaynakları bulunmamaktadır. Alacabük Dağı'nın üst zirvesi ve kuzey tarafı kayalık, geriye kalan kısımları ise yer yer çarşak olmak ile beraber büyük kısmı toprak yapıya sahiptir. Çevre köyleri bu kısımları hayvan otlak alanı olarak kullanmaktadır.

Şekil 17. Alacabük Zirvesi

Alacabük (Akül) Dağı'na gitmek için Van- Bitlis karayolu Kuskunkıran Geçidi tercih edilmelidir. Alacabük Dağı Van il merkezine 100 km mesafededir. Yol süresi yaklaşık olarak Van merkezden 1 saat 20 dakika sürmektedir.

Alacabük (Akül)Dağı, Van il merkezine yakın olması ve Van- Bitlis arasındaki İpek Yolu üzerinde olmasından dolayı ulaşım için kolaylık sağlamaktadır. Bunda dolayı Alacabük (Akül) Dağı'na gitmek isteyen dağcı grupları sabahın erken saatlerinde tırmanışa başladıklarında öğlen saatlerinde dönüş yapabilirler. Yine öğlen saatlerinde tırmanışa başlandığında akşamüzeri dönüş yapılabilinir.

Zirveye ulaşıldıktan sonra, Alacabük (Akül) Dağı'nın kuzey tarafına doğru yaklaşık olarak 30 dakikalık yürüyüş ile Van Gölü'nün saklı cenneti olarak bilinen İn köyü Ağun bölgesi eşsiz koylarını görmek mümkündür. Bu koyların en iyi görüldüğü seyir tepeleri Alacabük (Akül) Dağı üzerinde bulunmaktadır.

Şekil 18. Alacabük - İnköy Ağun Koyları

Alacabük Dağı dağcılığın bütün aşamalarını yapmak için oldukça uygundur. Özellikle İn köyü Ağun gibi bakir bölgeleri görmesi ve birçok dağcı tarafından bilinmemesi gizemini daha da arttırmaktadır.

Alacabük Dağı aslında keşfedilmeyi bekleyen görkemli Van Gölü havzası dağlarından biridir.

Alacabük Dağı'na tırmanış için iki rota belirlenmiştir.

1. rota Kuskunkıran rotasıdır. Dağın geleneksel tırmanış ve yürüyüş rotasında Kuskunkıran Geçidi'nden zirveye doğru sırt kısım en uygun ve en rahat rotasıdır. Bu rota Kuskunkıran Geçidi'nden başlayıp zirveye giden yaz ve kış için uygun tırmanış imkanı sunan bir rotadır. Bu rotada zirve bölgesinde, teknik tırmanış yapılabilecek kayalar bulunmaktadır. Bu rotadan zirveye ulaşım yaklaşık olarak 3,5 saat sürmektedir. Kuskunkıran Geçidi'nin yanı başında su kaynağı bulunmaktadır.

Şekil 19. Alacabük Dağı Zirveden İnişi

Şekil 20. Kuskunkıran Alacabük Bölü Köy Eski Yolu

Dağın belki tek dezavantajı bu olsa gerek çünkü dağın başka hiçbir noktasında su bulunmamaktadır. Bu rota, yer yer çarşak ve kayalık olmak ile beraber büyük çoğunlukta topraklı patika yola sahiptir. Bu rota üzerinde bulunan Mila Deri konaklama bölgesi su kaynağına yakın olması nedeni ile konaklama ve kamp alanı için uygun bir bölgedir

Alacabük (Akül) Dağı'na ait yürüyüş ve tırmanış rotalarını oluşturmak için yapmış olduğumuz etkinlik, Van İl merkezinde bulunan toplanma yerinde sabah sat 8'de başladı. Yaklaşık olarak 1,5 saat süren kara yolu gidişi ile saat 09:30 gibi Alacabük (Akül) Dağı başlangıç noktası olan 2234 rakıma sahip Kuskunkıran Geçidi'ne varıldı. Bu noktada ekibimiz kahvaltı yapıp ve tırmanış için son hazırlıklarını tamamlayıp saat 10:15'de tırmanışa başladı. Saat 13:00 itibari ile zirveye ulaşıldı. Zirvede verilen kısa moladan sonra ekibimiz Alacabük (Akül) Dağı kuzey tarafına doğru yaklaşık olarak 30 dakika daha yürüyerek İnköy Ağun bölgesi seyir tepelerine ulaştı. Burada 30 dakikalık dinlenme molasından sonra saat 14:30 gibi geri dönüşe başlanıldı. Aynı rotadan etkinliğin başladığı yer olan 2234 rakımlı Kuskunkıran Geçidi'ne saat 18:00'de ulaşıldı. Van merkeze dönüş ile etkinlik sonlandırıldı.

Şekil 21. Alacabük Dağı Başlangıç (Kuskunkıran Geçidi)

2. rota Anzak (Yoldöndü) köyünden başlamaktadır. Bu rota Alacabük Dağı'nın doğu kısmında bulunmaktadır. 1. rotaya göre daha kısadır ancak daha dik olmasından dolayı tırmanış süresi yaklaşık olarak 4 saat sürmektedir. Bu rotada çığ tehlikesi olmasından dolayı kış tırmanışı için uygun değildir.

Şekil 22. Alacabük Dağı Manzara

Batı kısmında Bitlis'e bağlı Van sınırında (Belüh) Alacabük köyü bulunmaktadır. Doğaseverlere muazzam bir seyir sunan dağ ayrıca misafirperver sakinleri ile insanları kendine bağlayan bir görsel şölen sunmaktadır. Alacabük'ün zirvesinden; Süphan, Nemrut, Atatürk, Artos, Erek, İhtiyar Şahap Dağları rahatlıkla gözlenebilmektedir. Bu yönüyle de ziyaretçilerine inanılmaz bir haz sunuyor.

Anzak Yoldöndü köyünden başlanılan etkinliğimiz, Anzak köyü yukarısında bulunan ve kara yoluna sıfır konumda bulunan ağaçlık su kaynağında verilen kısa moladan sonra Alacabük (Akül) Dağı'nın güney tarafından yapılan tırmanışla beraber 3,5 saat sonra zirveye ulaşıldı. Zirvede verilen kısa dinlenme molasından sonra aynı rotadan yaklaşık olarak 2,5 saat sonra başlangıç noktası olan Anzak Yoldöndü köyüne ulaşıldı. Etkinlik Van merkeze geri dönüş ile son buldu.

Van Gölü'ne hakim bir konuma sahip olan en güzel koyları Alacabük Dağı'nın sahil eteklerinde bulunuyor. 3065 rakıma sahip dağ görsellik bakımından çok iyi konuma sahip. Özellikle fotoğraf çekmeyi ve çektirmeyi sevenler için gün batımı ve Ağun koylarına karşı Süphan Dağı'nı fotoğraflamak günün en güzel anlarından birini oluşturuyor.

Alacabük Dağı'nın birçok noktası hayvan otlak alanı olarak kullanılmaktadır. Çevresinde bulunan köylerin otlak ihtiyacını karşılayan dağ görselliğinin yanında çevre sakinlerinin maddi manevi ihtiyaçlarına da cevap vermektedir.

Şekil 23. Alacabük Dağı Tırmanış

Şekil 24. Alacabük Dağı'ndan Süphan Dağı Görünümü

Şekil 25. Alacabük Dağı Genel Zirve Fotoğrafı

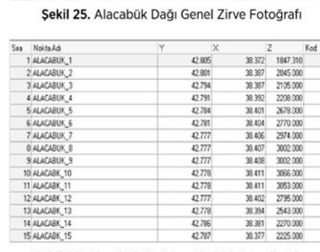

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	ALACABUK_1	42.805	38.372	1847.310	
2	ALACABUK_2	42.801	38.387	2045.000	
3	ALACABUK_3	42.794	38.387	2105.000	
4	ALACABUK_4	42.791	38.392	2208.000	
5	ALACABUK_5	42.784	38.401	2678.000	
6	ALACABUK_6	42.781	38.404	2770.000	
7	ALACABUK_7	42.777	38.406	2974.000	
8	ALACABUK_8	42.777	38.407	3002.000	
9	ALACABUK_9	42.777	38.408	3002.000	
10	ALACABK_10	42.778	38.411	3066.000	
11	ALACABK_11	42.778	38.411	3053.000	
12	ALACABK_12	42.777	38.402	2795.000	
13	ALACABK_13	42.778	38.394	2543.000	
14	ALACABK_14	42.786	38.381	2270.000	
15	ALACABK_15	42.787	38.377	2225.000	

Şekil 26. Alacabük Dağı'na Ait GPS Koordinatlar

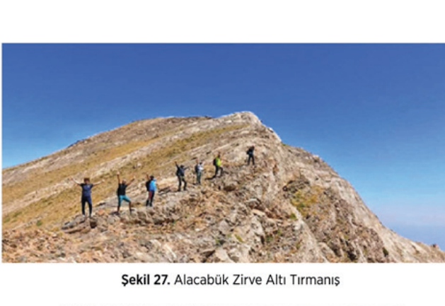

Şekil 27. Alacabük Zirve Altı Tırmanış

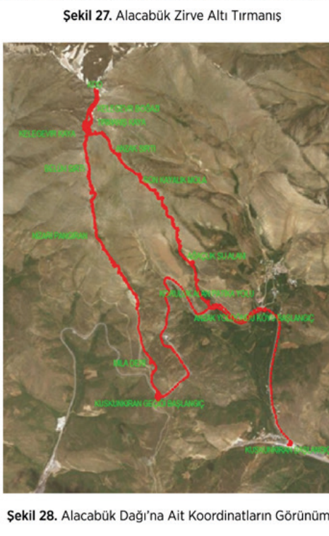

Şekil 28. Alacabük Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

3.1.2.2. Başet Dağı

Başet Dağı, Van ilinin Gürpınar ilçesi sınırları içinde yer almaktadır. Başet Dağı 3684 rakıma sahiptir. Başet Dağı Van'ın en yüksek rakıma sahip dağıdır. Zirvesinde bir de türbe bulunmaktadır. Yerel halk tarafından Başetê Mihemdan olarak da bilinmektedir. Bir rivayete göre zirvede bulunan mezarın Başetê Mihemdan adında alim bir şahsiyete ait olduğu, diğer bir rivayete göre ise de Asrı Saadet döneminde Adiyy Bin Misafir isimli bir şahsiyetin 40 kişilik bir grupla buraya geldiği ve zirvede bulunan mezarın ona ait olduğuna İnanılmaktadır. Bölge halkının yanı sıra çevre illerden de birçok insan buraya gelerek dileklerde bulunurlar ve adaklar adarlar. Dağcıların en çok rağbet ettiği rotadır. Çünkü heybetli kanyonları insanı cezbetmektedir. Başet Dağı 360° etrafı görülebilen nadir dağlardan biridir. Başet Dağı ile Van il merkezi arası 70 km' dir.

Şekil 29. Başet Dağı Zirvesi

Başet Dağı için 2 rota belirlenmiştir:

1. rota Yedisalkım (Püt) köyü rotasıdır. Bu rota Yedisalkım (Püt) köyünden başlamaktadır. 1. rota Başet Dağı'nın güney tarafına düşmektedir. Uzun ve heybetli bir kanyona sahip dar bir vadi şeklinde zirveye doğru ilerlemektedir. Bu kanyonda birçok mağara ve bu mağaralarda da çok sayıda boyalı insan ve hayvan resimleri bulunmaktadır. Kanyon çıkışında zirveye yakın bölgede yaylalar ve doğal su kaynakları bulunmakla birlikte dağcılık açısından güzel bir kamp alanına sahiptir. Bu rota yaz ve kış tırmanışları için uygun olduğundan dağcıların en çok tercih ettiği rotadır. Rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saattir. Bu rotada kamp alanları bulunmaktadır.

Başet Dağı için oluşturulan 1. yürüyüş ve tırmanış rotalarını belirleme etkinliğine sabah 07:00'de toplanma merkezinden hareket edilerek başlanıldı. Saat 08:00 sıralarında Güzelsu Hoşap Kalesi'ne varıldı ve burada verilen kısa moladan sonra Yedisalkım (PÜT) köyüne ulaşıldı. Son hazırlıkları tamamlayan ekibimiz köyün üst kısmında bulunan kanyondan yol alarak zirveye doğru tırmanışa başladı. 2,5 saat kanyon yürüyüşünden sonra Hanım Yaylası kamp alanına ulaşıldı. Bu alanda kısa bir mola verildi ve su ihtiyaçlarını gideren ekibimiz Başet Dağı'nın güneybatısından zirveye doğru tırmanışa devam etti. Yaklaşık olarak 3 saat sonra zirveye ulaşan ekibimiz, burada kısa bir mola verdikten sonra aynı rotayı kullanarak yaklaşık olarak 4,5 saat sürecek olan inişe başladılar. Zirve altında bulunan çarşak bölge geçildikten sonra vadi takip edilerek Hanım Yaylası'na ulaşıldı. Burada kısa bir mola verildikten sonra başlangıç noktasına doğru kanyon takip edilerek Yedisalkım (PÜT) köyüne ulaşıldı. Daha sonra ekibimiz Van merkeze dönüşe geçerek etkinliği sonlandırdı.

Şekil 30. Başet Kanyon Tırmanış

Şekil 31. Başet Dağı Genel görünüm

2. rota olarak Alnıak (Bahanıs) rotası kullanılmaktadır. Başet Dağı'nın zirvesine yakın bir noktaya kadar Alnıak köyü'nden araç yolu gitmektedir. 2. rota Başet Dağı'nın doğu tarafına düşmektedir. Dağ şartlarına uygun olmayan ve yürüme şansı olmayanlar için arazi araçları veya traktörle zirveye yakın yere kadar yol mevcuttur. Bu rota üzerinde birçok su kaynağı bulunmaktadır. Alnıak köyünden zirveye tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir. Eğer araç ile bir kısım yol gidilirse tırmanış süresi ortalama 2 saat sürmektedir.

Başet Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını belirleme etkinliğine sabah 07:00'de toplanma merkezinden hareket edilerek başlandı. Saat 08:00 sıralarında Güzelsu Hoşap Kalesi'ne varıldı ve burada verilen kısa moladan sonra, Başet Dağı tırmanış başlangıç noktasına doğru hareket edildi. 2. rota başlangıç noktası Anlıak köyüne ulaşıldıktan ve gerekli tırmanış hazırlıkları yapıldıktan sonra saat 09:30'da tırmanışa başlanıldı. Yaklaşık olarak 6 saatlik tırmanış sonucunda zirveye ulaşıldı. Tırmanış güzergahında su kaynaklarının çok olmasından dolayı birçok noktada mola verildi. Zirvede Başet mezarı ziyaret edildikten ve moladan sonra aynı rotadan Anlıak köyüne 4 saatlik bir sürede iniş gerçekleştirildi. Etkinlik Van merkeze geri dönüş ile sonlandırıldı.

Şekil 32. Başet Dağı Başlangıç Noktası

Dağa giden en uygun yol Gürpınar-Başkale yoludur. Güzelsu (Hoşap) Kalesi tarihi heybetiyle misafirlerini karşılamaktadır. Dik bir kaya üzerinde kartal yuvası olarak adlandırılan kale gezilmesi görülmesi gereken, insanda karışık duygular uyandıran mistik ve ender mekanlardan birisidir. Burada yapılacak kısa fakat muhteşem bir moladan sonra zirve yolculuğuna devam edilmelidir. Başet Dağı zirvesi kayalık yapıya sahiptir. Her iki rota genel olarak patika yollara sahiptir. Zirve altı ve zirve kısmı genel olarak kayalık yapıdadır.

Başet Dağı'nda tırmanış rotalarında teknik tırmanış gerektiren bir alan bulunmamaktadır. Ancak İstenildiği zaman Yedi Salkım köyünde (Püt) bulunan kanyonda teknik tırmanış için uygun kayalık alanlar bulunmaktadır. Dağcılar için pratik yapmak, kısa ve uzun mesafeli kaya tırmanışı yapmak için ideal bir kaya yapısına sahiptir.

Başet Dağı'na kış tırmanışlarında kar kazması, krampon ve kast gibi teknik malzemeleri yanlarında bulundurmaları gerekmektedir. Özellikle Başet Dağı'nın zirve kısmı ile zirve altı kısımlarında yoğun kar kütlelerine rastlamak mümkündür.

Başet Dağı'na kamp amaçlı gitmek istenildiğinde su kaynakları yanında kamp alanı kurmak en doğru yer tercihi olacaktır. Mevsim şartları dikkate alınarak malzeme ve çadır seçimi yapılmalıdır. Özellikle kış aylarında yapılacak olan kamp için en az beş mevsimlik çadır gereklidir.

Şekil 33. Başet Kanyon

Şekil 34. Başet Dağı Genel Görünüm

Şekil 35. Başet Dağı Tırmanış

Şekil 36. Başet Dağı Kanyon Görünümü

Şekil 37. Başet Dağı Tırmanış

Başet Dağın'da ormanlık alan bulunmamaktadır. Genel olarak otlak alanlar su kaynakları bölgelerinde bulunmaktadır. Ayrıca yöre halkı tarafından tüketilen kireng, sirmo, dağ kekiği ve tusi otları yetişmektedir. Su kaynakları bölgelerinde farklı çiçek türleri görmek mümkündür.

Yedi Salkım köyü (Püt) kanyonlarında farklı kelebek türlerine rastlamak, yine bu alanda birçok çiçek çeşidini görmek mümkündür. Kanyonların yüksek mağaralarında özellikle kaya kartalları yaşamaktadır.

Başet Dağı'nda Keklik, dağ tavşanı, kurt gibi yabani hayvan türlerini görmek mümkündür. Yoğun avcılık yapıldığından özellikle tavşan ve keklikler yok olmak üzeredir. Ayrıca Başet Dağı yaylalarında bölge halkına ait koyun sürülerine rastlamak mümkündür. Özellikle Anlıak rotasında dere boyunca koyun sürülerinin yol güzergahı görülmektedir. Yine dere boyunca yöre halkının hayvan yemi olarak yetiştirdiği kaba yem bitkilerine rastlanılabilinir.

Şekil 38. Başet Dağı Zirvesi Başet Türbesi

Başet Dağı'ndan akan suların derinlemesine aşındırması sonucu kanyon oluşmuştur. Ayrıca her iki rota üzerinde vadileri görmek mümkündür. Başet Dağı, dağ sporları için de uygun bir yapıya sahiptir. Özellikle hiç yapılmayan dağ bisikletçiliği 2. rota olan Anlıak rotasında zirveye yakın yerlere kadar rahatlıkla yapılabilinir.

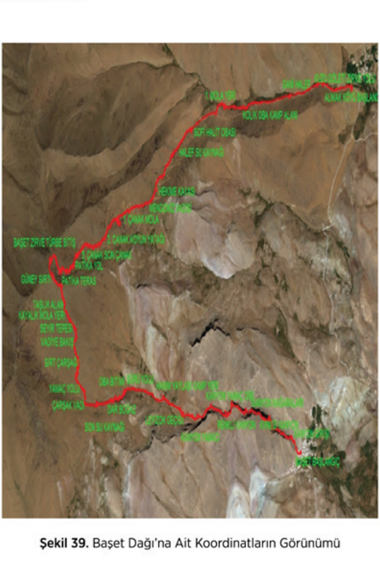

Şekil 39. Başet Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

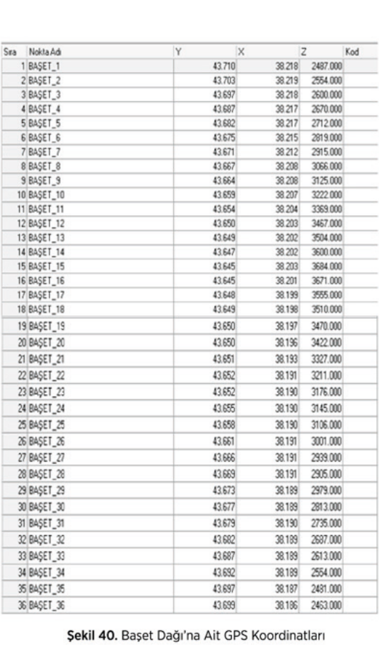

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	BAŞET_1	43.710	38.218	2487.000	
2	BAŞET_2	43.703	38.219	2554.000	
3	BAŞET_3	43.697	38.218	2600.000	
4	BAŞET_4	43.687	38.217	2670.000	
5	BAŞET_5	43.682	38.217	2712.000	
6	BAŞET_6	43.675	38.215	2819.000	
7	BAŞET_7	43.671	38.212	2915.000	
8	BAŞET_8	43.667	38.208	3066.000	
9	BAŞET_9	43.664	38.208	3125.000	
10	BAŞET_10	43.659	38.207	3222.000	
11	BAŞET_11	43.654	38.204	3369.000	
12	BAŞET_12	43.650	38.203	3467.000	
13	BAŞET_13	43.649	38.202	3504.000	
14	BAŞET_14	43.647	38.202	3600.000	
15	BAŞET_15	43.645	38.203	3684.000	
16	BAŞET_16	43.645	38.201	3671.000	
17	BAŞET_17	43.648	38.199	3555.000	
18	BAŞET_18	43.649	38.198	3510.000	
19	BAŞET_19	43.650	38.197	3470.000	
20	BAŞET_20	43.650	38.196	3422.000	
21	BAŞET_21	43.651	38.193	3327.000	
22	BAŞET_22	43.652	38.191	3211.000	
23	BAŞET_23	43.652	38.190	3176.000	
24	BAŞET_24	43.655	38.190	3145.000	
25	BAŞET_25	43.658	38.190	3106.000	
26	BAŞET_26	43.661	38.191	3001.000	
27	BAŞET_27	43.666	38.191	2939.000	
28	BAŞET_28	43.669	38.191	2905.000	
29	BAŞET_29	43.673	38.189	2979.000	
30	BAŞET_30	43.677	38.189	2813.000	
31	BAŞET_31	43.679	38.190	2735.000	
32	BAŞET_32	43.682	38.189	2687.000	
33	BAŞET_33	43.687	38.189	2613.000	
34	BAŞET_34	43.692	38.189	2554.000	
35	BAŞET_35	43.697	38.187	2481.000	
36	BAŞET_36	43.699	38.186	2463.000	

Şekil 40. Başet Dağı'na Ait GPS Koordinatları

3.1.2.3. Çomaklı Baba Dağı

Çomaklı Baba Dağı Van ilinin Tuşba ilçesi sınırlarında yer alır. Çomaklı Baba Dağı 2600 rakıma sahiptir. Van Gölü'nün doğusunda, Erçek Gölü batısında arasında yer alan Çomaklı Baba Dağı zirvesinde bir türbe olduğuna inanılmaktadır. Çomaklı Baba Dağı Van il merkezine 45 km mesafede bulunmaktadır.

Şekil 41. Çomaklı Baba Zirvesi

Yaz ve kış tırmanışı için en uygun dağlardan biri olan Çomaklı Baba, aynı zamanda yamaç paraşütü için de en uygun dağlardan biridir. Kış tırmanışı için görsel şölen sunan dağ, fotoğraf çekmek ve çektirmek için zengin bir yapıya sahiptir. Çomaklı Baba'nın doğusunda Erçek Gölü, batısında Van Gölü bulunur ve yöre halkı için büyük bir önem arz eder.

Çomaklı Baba dağı, dağ bisiklet etkinlikleri için uygun bir dağdır. Başlangıç rotalarından zirveye kadar dağ bisikleti ile gitmek mümkündür. Özellikle birinci yürüyüş rotası olan Çomaklı rotasını kullanarak zirveye rahat bir şekilde ulaşılabilinir.

Çomaklı Baba bakir olması nedeni ile dağ spor aktivitelerinin hiçbiri yapılmamaktadır. Aslında Van il merkezine yakın olması nedeni ile dağ sporları bu dağda geliştirilmelidir.

Şekil 42. Çomaklı Baba Zirve Görünümü

Birçok yabani hayvan barındıran Çomaklı Baba Dağı, özellikle tavşan, tilki, keklik bakımından zengin bir yabani hayvan popülasyonuna sahiptir. Dağ ve etekleri otlak alanı olarak kullanılır. Yöre insanının geçim kaynağı olan hayvancılık bu dağ çevresinde şekillenmektedir.

Çomaklı Baba Dağı için 2 rota belirlenmiştir:

1. rota, Çomaklı köyünden çıkılan rotadır. Suyun kaynaklarının bulunduğu tek rotadır. Rota Çomaklı Baba Dağı'nın güneybatı tarafında bulunmaktadır. Bu rota genel olarak patika yola sahiptir. Rotanın belli yerlerinde birçok su kaynağı bulunmaktadır. Tırmanış süresi yaklaşık olarak 4 saat sürmektedir. Ayrıca kamp alanı için uygun alanlar bu rota üzerinde bulunmaktadır. Bu rota yaz ve kış tırmanışları için uygun bir rotadır.

Çomaklı Baba Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını çıkarmak için Van il merkezinde toplanma yerinde saat 07:00'de toplanıldı. Araçlar ile Çomaklı köyüne doğru yola çıkıldı ve yaklaşık 30 dakika sonra tırmanışın başlanacağı noktaya ulaşıldı. Burada yapılan hazırlıklardan sonra tırmanışa saat 08:00'de başlanıldı. Bir saatlik yürüyüşten sonra gölet alana ulaşıldı. Gölet alanda kısa bir mola vermek ve su kaynağından ihtiyaç duyulduğunda su tedariki yapmak mümkündür. Gölet alandan diğer su kaynağı olan Yalnız Ağaç su kaynağına doğru yaklaşık olarak bir saatlik tırmanıştan sonra ulaşıldı. Çok kısa (5-10 dakika) mola vermek için uygun bir yerdir. Yalnız Ağaç su kaynağı rotasından batı zirvesine doğru tırmanışa devam edildikten yaklaşık olarak 1,5 saat sonra Çomaklı Baba Dağı'nın batı zirvesine ulaşıldı.

Şekil 43. Çomaklı Baba Kış Tırmanışı Arka Planda Erek Dağı

Batı zirvesinden Van il merkezinin bir kısmı ve Van Gölü'nün büyük kısmı çok rahatlıkla görünmektedir. Batı zirvesinden Çomaklı Baba Dağı zirvesine doğru yaklaşık olarak 20-25 dakikalık tırmanış ile ulaşılır. Çomaklı Baba zirvesinden bakıldığında Van Gölü, Erçek Gölü, Erek Dağı ve Van il merkezini görmek mümkündür. Çomaklı Baba Dağı zirvesi mükemmel bir seyir sunan nadir zirveler arasında yer almaktadır. Çomaklı Baba Dağı zirvesinden geriye dönüş aynı rota kullanılarak yaklaşık olarak 3,5 saat sürecek olan iniş ile sağlanabilmektedir.

1. rota tırmanış ve iniş olarak oldukça rahat bir rota olduğundan etkinliklere her yaştan kitleler rahatlıkla katılabilmektedir. Özellikle çocuklar için de uygun ve kolay bir tırmanış rotasına sahip olmasından dolayı tercih edilmektedir.

Şekil 44. Çomaklı Baba Kış Tırmanışlarından Bir Fotoğraf

2. rota Kozluca rotasıdır. Bu rota Çomaklı Baba Dağı'nın doğu tarafında, Erçek Gölü'nün batı tarafında bulunan Kozluca köyünden başlayarak zirveye gidilen rotadır. Bu rotada, uzun ve özellikle Kozluca köyünün çıkışında zor bölgeler bulunmaktadır. Bu rotada su da bulunmamaktadır. Özellikle adrenalin ve zorlu tırmanışlar isteyen dağcılar için uygun bir rotadır. Kış tırmanışları için tavsiye edilmemektedir. Tırmanış süresi yaklaşık olarak 5 saat sürmektedir. Bu rota üzerinde çarçak ve kumlu bölgeler bulunmaktadır.

Çomaklı Baba Dağı'na doğu – batı, güney - kuzey tarafından rahatlıkla tırmanış yapılabilmekle beraber en uygun nokta Çomaklı rotasıdır. Yamaç paraşütü için uygun alanlar bulunmakta aynı zamanda kışın snowboard kayakçılar için ideal bir yapıya sahiptir.

Şekil 45. Çomaklı Baba Tırmanış

Çomaklı Baba Dağı 2. rotası için Van il merkezi toplanma yerinde saat 07:00'de toplanıldı. Araçlar ile Kozluca köyüne doğru yola çıkıldı ve yaklaşık 30 dakika sonra tırmanışın başlanacağı noktaya ulaşıldı. Burada yapılan hazırlıklardan sonra tırmanışa saat 08:00'de başlandı. 2. rota tırmanışı, Kozluca köyünden yaklaşık olarak 30 dakika sonra kumlu ve çarşak alanlar ile başlayan adrenalin dolu bir tırmanıştır. Çarşak ve kumlu bölge tırmanışı biraz zorlayıcı olsa da Kaya Tepe noktasına ulaşmak 3 saat sonra mümkündür. Bu noktada verilecek kısa moladan sonra Çomaklı Baba Dağı doğu zirvesine oradan da ana zirveye ulaşmak yaklaşık olarak 1 saat sürmektedir. Yine aynı rota kullanılarak iniş gerçekleştirile bilinir. Ancak zirveden 1. rotaya devam edilip Çomaklı köyüne iniş yapmak da tercih edilmektedir.

2. rota Erçek Gölü'ne çok yakın olduğu için birçok dağcı tarafından tercih edilmektedir. Ancak kış tırmanışı için biraz tehlikeli olduğundan mutlaka teknik eğitim alınmış olmalı ve teknik malzemeler ile tırmanış yapılmalıdır.

Çomaklı Baba Dağı'nda yaz ve kış tırmanışlarında teknik tırmanış gerektirecek bir alana sahip değildir. Genel olarak günübirlik yürüyüşler (Hikking) için uygun rotalara sahiptir. Dağcıların yanı sıra her kitlenin rahatlıkla yürüyüş yapabileceği bir yapıya sahiptir.

Çomaklı Baba Dağı'nın birinci rota bölgesinin bir kısmı, bölgedeki vatandaşlar tarafından tarım arazisi olarak kullanılmaktadır. Diğer kısımları ise bölge halkı tarafından hayvan otlak alanı olarak kullanılmaktadır. Dağın ikinci rotası üzerinde ağaçlık alanlar bulunmaktadır.

Çomaklı Baba Dağı'nda genellikle keklik sürülerini ve dağ tavşanlarını görmek mümkündür. Dağın eteklerinde bulunan sazlıklarda birçok kuş türüne rastlamak mümkündür. Aynı zamanda Çomaklı Baba Dağı'nın doğusunda bulunan Erçek Gölü'nde ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde göç eden kuş türlerine (özellikle flamingo) rastlamak mümkündür.

Şekil 46. Çomaklı Baba Zirve Altı

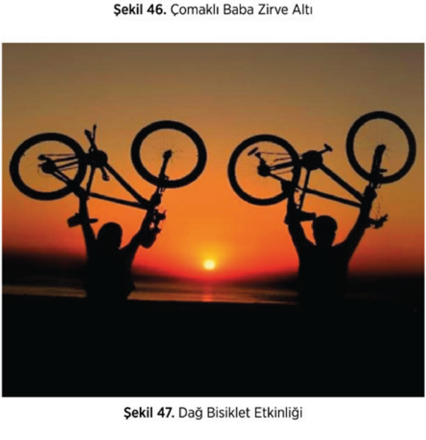

Şekil 47. Dağ Bisiklet Etkinliği

Şekil 48. Çomaklı Baba Kış Tırmanışı

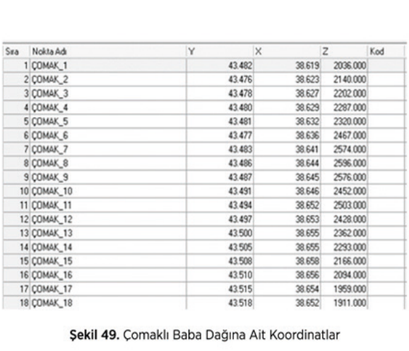

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	ÇOMAK_1	43.482	38.619	2036.000	
2	ÇOMAK_2	43.476	38.623	2140.000	
3	ÇOMAK_3	43.478	38.627	2202.000	
4	ÇOMAK_4	43.480	38.629	2287.000	
5	ÇOMAK_5	43.481	38.632	2320.000	
6	ÇOMAK_6	43.477	38.636	2467.000	
7	ÇOMAK_7	43.483	38.641	2574.000	
8	ÇOMAK_8	43.486	38.644	2596.000	
9	ÇOMAK_9	43.487	38.645	2576.000	
10	ÇOMAK_10	43.491	38.646	2452.000	
11	ÇOMAK_11	43.494	38.652	2503.000	
12	ÇOMAK_12	43.497	38.653	2428.000	
13	ÇOMAK_13	43.500	38.655	2362.000	
14	ÇOMAK_14	43.505	38.655	2293.000	
15	ÇOMAK_15	43.508	38.658	2166.000	
16	ÇOMAK_16	43.510	38.656	2094.000	
17	ÇOMAK_17	43.515	38.654	1959.000	
18	ÇOMAK_18	43.518	38.652	1911.000	

Şekil 49. Çomaklı Baba Dağına Ait Koordinatlar

Şekil 50. Çomaklı Baba Dağı Zirveden Erçek Gölü Görünümü

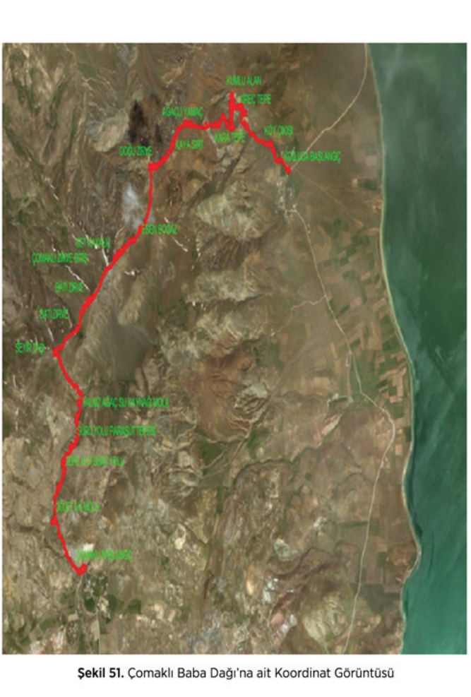

Şekil 51. Çomaklı Baba Dağı'na ait Koordinat Görüntüsü

3.1.2.4. Gören Dağı

Gören Dağı Van - Erciş karayolunun sol tarafında Van Gölü'nün doğu sahilinde yer alan Tuşba sınırı dahilinde yer almaktadır. Gören Dağı 2340 rakıma sahiptir. Dağın dört tarafı da tırmanış için elverişlidir. Gören Dağı yaz ve kış tırmanışları için uygun bir dağdır. Gören Dağı Van Gölü sahiline en yakın dağ olma özelliğine sahiptir. Gören Dağı Van il merkezine 30 km mesafededir.

Şekil 52. Gören Dağı Zirvesi

Gören Dağı için 2 rota oluşturulmuştur.

1. rota, Gören Dağı'nın kuzeydoğu tarafında bulunmaktadır. Van Gölü sahilinde bulunan Dağ Önü köyünden başlayıp zirveye giden en rahat tırmanış rotasıdır. Su kaynağı bakımından en verimli ve zirve tırmanışı için en uygun rota Dağ Önü rotasıdır. Görselliği, patika yolu, dinlenme ve kamp alanı bakımından en tercih edilen rotadır. Bu rotanın tahmini tırmanış süresi 3 saat sürmektedir. Genel olarak patika bir yola sahiptir.

Şekil 53. Gören Dağı Tırmanış

Gören Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını oluşturmak için Van il merkezinde toplanma yerinde Saat 7:30'da toplanıldı. 30 dakikalık yolculuktan sonra Dağ Önü köyüne ulaşıldı. Burada yapılan tırmanış hazırlıklarından sonra saat 8:30'da tırmanışa başlanıldı. İlk mola yeri olan su kaynağına yaklaşık olarak 45 dakika yürüyüşten sonra ulaşıldı. Burada verilen kısa moladan sonra zirveye doğru tırmanışa devam edildi. 3 saatlik keyifli ve bol manzaralı bir tırmanıştan sonra zirveye ulaşıldı. Yine ayrı rota ile 2,5 saatlik bir sürede iniş gerçekleştirildi.

2. rota Ayanıs rotasıdır. Bu rota Gören Dağı'nın batı tarafında bulunmaktadır. Bu rotayı tercih eden doğaseverleri tarihi Ayanıs Kalesi karşılamaktadır. Patika yoldan oluşan bir rotadır. Yaklaşık tırmanış süresi 5 saattir. Rota üzerinde bulunan bir yerde su kaynağı vardır ve bu bölge kamp alanı için uygundur.

Şekil 54. Gören Dağı Zirvesi

Ayanıs köyü gerek doğal güzelliği ile gerekse Ayanıs Kalesi ile bölgede tercih edilen ve özellikle yaz aylarında Van Gölü sahilinin en çok kullanıldığı bölgedir. Gören Dağı etkinlikleri yaz aylarında yapılır ise aynı zaman da Van Gölü'ne yakın yerlerde kamp yapmak mümkün olmaktadır.

2. rota için 30 dakikalık yolculuktan sonra Ayanıs köyüne ulaşıldı. Tırmanış hazırlıkları yapıldıktan sonra saat 08.00'de tırmanışa başlanıldı. Sulak ve ağaçlık alan olan ilk mola yerine ulaşıldığında kısa bir mola verildikten sonra Gören Dağı vadisine oradan da zirveye doğru tırmanışa devam edildi. 2. rota, Gören Vadisine kadar normal bir tırmanış yoluna sahiptir, ancak vadiden sonra zirveye doğru dik bir tırmanış alanı bulunmaktadır.

Bu dik tırmanış yolu yaklaşık olarak 30 dakika sürmektedir. Bu dik tırmanış sonrasından sırt bölgesinden gidilerek Gören Dağı Zirvesine ulaşılmaktadır. Zirvede verilen moladan sonra aynı rotadan inişe geçildi ve yaklaşık 4 saat sonra iniş tamamlanmış oldu.

Gören Dağının her iki rotası hem tırmanış hem iniş için kullanılabilinir. Yani 1. rotadan tırmanış yapılıp 2. rotadan inişi ya da 2. rotadan tırmanış yapılıp 1. rotadan iniş gerçekleştirile bilinir.

Her iki rota için de her yaş grubundan kişiler rahatlıkla katılabilir.

Şekil 55. Gören Dağı Gün Batımı Bisiklet Etkinliği

Şekil 56. Gören Dağı Zirve

Gören Dağı yamaç paraşütü uçuşları için en uygun alanların başında gelir. Gören Dağı'ndan Van Gölü sahiline uçmak ayrı bir güzellik katıyor. Gören Dağı Van Gölü sahilinde yaz aylarında hafta sonları adeta insan seline uğrar. Yüzmek ve şehrin yoğunluğundan uzaklaşmak için en çok tercih edilen sahil bölgesi olma özelliğine sahiptir.

Gören Dağı etrafında bulunan yerleşim yerleri genellikle hayvancılık ve tarımla uğraşmakta ve geçimlerini böyle sağlamaktadır.

Van Gölü'nün mavi suları, karşı tarafında Türkiye'nin 3. yüksek dağı olan Süphan Dağı'nın görkemiyle göz kamaştırmaktadır. Gören Dağı sahilinde gün batımı bir başka güzeldir. Kuzeydoğu tarafında tarihi Amik Kalesi ve gölün karşı kıyısında Erciş ilçesi bulunmaktadır.

Gören Dağı'nın teknik tırmanış gerektiren bir yapısı bulunmamaktadır. Dağcıların yanı sıra her kitlenin günübirlik yürüyüş (Hikking) yapabileceği bir yapıya sahiptir. Gören Dağ'ında yamaç paraşütü, snowboard gibi etkinlikler yapılabilinir. Özellikle Van ilinde bulunan yamaç paraşüt ekiplerinin en çok uçuş yaptıkları bölgedir.

Şekil 57. Gören Dağı Tırmanış

Şekil 58. Gören Dağı Genel Görünüş

Şekil 59. Gören Dağı Van Gölü Sahili Gün Batımı

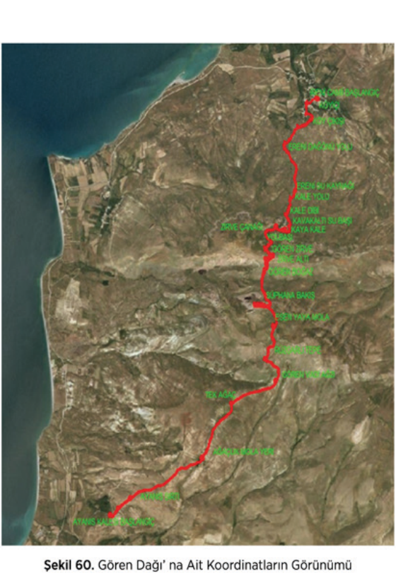

Şekil 60. Gören Dağı' na Ait Koordinatların Görünümü

Gören Dağı'nın, kuzey tarafında bulunan köylerinde yaşayan insanlar genellikle meyvecilik ile uğraşırlar. Güney tarafında ise büyük düzlük alanlara sahip olduğundan tarım bu bölgede daha çoğunlukta yapılmaktadır. Gören Dağı'nın doğusunda bulunan Van Gölü sahilleri turizm açısından büyük önem taşımaktadır. Van Gölü'nün tek mavi bayraklı plajı bu alanda bulunmaktadır.

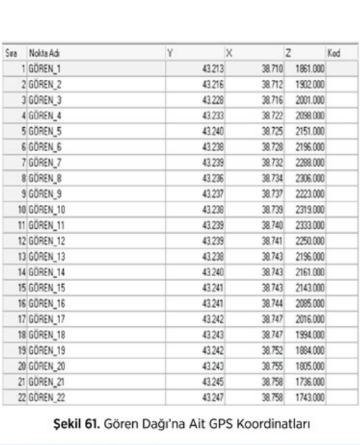

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	GÖREN_1	43.213	38.710	1861.000	
2	GÖREN_2	43.216	38.712	1902.000	
3	GÖREN_3	43.228	38.716	2001.000	
4	GÖREN_4	43.233	38.722	2098.000	
5	GÖREN_5	43.240	38.725	2151.000	
6	GÖREN_6	43.238	38.728	2196.000	
7	GÖREN_7	43.239	38.732	2288.000	
8	GÖREN_8	43.236	38.734	2306.000	
9	GÖREN_9	43.237	38.737	2223.000	
10	GÖREN_10	43.238	38.739	2319.000	
11	GÖREN_11	43.239	38.740	2333.000	
12	GÖREN_12	43.239	38.741	2250.000	
13	GÖREN_13	43.238	38.743	2196.000	
14	GÖREN_14	43.240	38.743	2161.000	
15	GÖREN_15	43.241	38.743	2143.000	
16	GÖREN_16	43.241	38.744	2085.000	
17	GÖREN_17	43.242	38.747	2016.000	
18	GÖREN_18	43.243	38.747	1994.000	
19	GÖREN_19	43.242	38.752	1884.000	
20	GÖREN_20	43.243	38.755	1805.000	
21	GÖREN_21	43.245	38.758	1736.000	
22	GÖREN_22	43.247	38.758	1743.000	

Şekil 61. Gören Dağı'na Ait GPS Koordinatları

Şekil 62. Gören Dağı Kış Tırmanışı Arka Planda Amik Kalesi

3.1.2.5. Hayal Dağı

Hayal Dağı Van - Özalp ilçesi sınırları dâhilinde yer almaktadır. Hayal Dağı 2824 rakıma sahiptir. Van'ın Muradiye ilçesine daha yakındır. Hayal Dağı 360° etrafını görülebilen nadir yapıya sahip olan bir dağdır. Zirvesinden, Ağrı Dağı tüm ihtişamıyla dağcıları karşılamakta adeta dokunurcasına yakın bulunmaktadır. Hayal Dağı Van il merkezine 70 km mesafededir.

Şekil 63. Hayal Dağı Zirve

Hayal dağı, yaz ve kış tırmanışı bakımından harika bir parkura ve görselliğe sahiptir. Kuzeybatısında Sarı Mehmet Barajı bulunur ve kuzeyden devam eden Karasu, adeta dağı sarmış durumdadır. Hayal Dağı yaz ve kış tırmanışı bakımından çok elverişli bir yapıya sahiptir. Kışın muhteşem görselliği olan dağın eteklerinde misafirlerini büyüleyen büyük bir coğrafyaya seslenir

Hayal Dağı için iki rota oluşturulmuştur:

1. rota Şemsettin köyü vadisi rotasıdır. Bu rota Hayal Dağı'nın güneybatı tarafındadır. Hayal Dağı'nın en güzel rotası Şemsettin köyünün rotasıdır. Yaz ve kış tırmanışı bakımından en uygun rotadır ve Hayal Dağı'nda bulunan su kaynağı bu rotada bulunmaktadır. Bu rota genel olarak patika bir yola sahiptir. Vadi boyunca su yolu takip edilerek gidilen kolay tırmanışa sahip bir rotadır. Bu rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 4 saat sürmektedir. Bu rotanın büyük bir kısmı çarşaktır.

Hayal Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını belirlemek için sabah 07.00'de Van il merkezi toplanma alanında toplanıldı. Yaklaşık olarak 1 saat 20 dakika sonra ilk tırmanış rotası olan Şemsettin köyüne ulaşıldı. Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra saat 09.00'da tırmanışa başlanıldı. İlk mola yeri olan Seyir Düzü mola alanına yaklaşık olarak 1,5 saat sonra ulaşıldı. Kısa bir molanın ardından zirveye doğru tırmanışa devam edildi. Zirveye ulaşıldıktan sonra aynı rotadan iniş gerçekleştirildi.

Şekil 64. Hayal Dağı Genel Görünümü

2. rota, Batı rotasıdır. Hayal Dağı'nın batı tarafında bulunmaktadır. Dağın, sırt kısmı takip edilerek zirveye gidilen en uzun ve en zor rotasıdır. Diğer rotaya göre tırmanışı daha zor olan bir rota olduğundan zor tırmanışları tercih eden dağcılar için uygun bir rotadır. Bu rota Sarı Mehmet Barajı, Karasu Çayı ve Pireşit Dağı manzarasına sahiptir. Bu rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir. Bu rotanın büyük çoğunluğu patika yola sahiptir.

2. rota biraz daha uzun bir rota olduğundan ve daha zor bir tırmanış parkuruna sahip olduğundan zamanı daha doğru yönetmek adına daha erken tırmanışa başlanılmadır. Saat 07.00 gibi tırmanışa başlanıldığında saat 13.00 gibi zirveye ulaşılması mümkündür.

Hayal Dağı için oluşturulan rotalar tek tek kullanılacağı gibi, 1. rotadan tırmanış yapılıp 2. rotadan iniş, 2. rotadan tırmanış yapılıp 1. rotadan iniş gerçekleştirilebilinir. Ayrıca Hayal dağına güneydoğu, kuzeydoğu taraflarından da tırmanış yapılması mümkündür.

Hayal Dağı zirvesi, Ağrı Dağı manzarasının en güzel görünebileceği yerdir. Yamaç paraşütü için uygun bir dağdır. İstenildiğinde Hayal Dağı'nın birçok tarafından zirve tırmanışı yapılması mümkündür. Hayal Dağı'nda yetişen geven, tusi bitkilerinin oldukça fazla olması nedeni ile gezgin arıcılar tarafından yaz aylarında tercih edilmektedir. Ayrıca dağın değişik bölgelerinde hayvan otlak alanları mevcuttur.

Hayal Dağı günübirlik (Hikking) ve kamplı gidilecek doğa yürüyüşleri (Trekking) için uygun bir dağdır. Kuzey tarafında ilkbahar aylarına girerken oluşan sert kar kütleleri üzerinde teknik tırmanış yapılmasına imkan sağlar. Bunun için gerekli malzemeler kar kazması, krampon, kar kazığı, kar plakası, karabinai Hms, sekizli ve kışlık kıyafetlerdir.

Hayal Dağı'na dağ bisiklet tırmanışları yapmak mümkündür. Hayal Dağı'nın yapısı dağ bisiklet etkinliği için uygun bir yapıdadır.

Hayal Dağı'na kamp kurmak için bisiklet ile gitmek de mümkündür. Bisiklet ile yapılacak olan bu tırmanış ve kamplar için ancak 2-3 günlük bir süre yeterli olacaktır. Bu tür bir etkinliğe katılacak dağcı veya doğaseverlerin, bu süreyi dikkate alarak yiyecek ve içecek konularında tedarikli olması gereklidir.

Şekil 65. Hayal Dağı Tırmanış

Şekil 66. Hayal Dağı Genel Görünümü

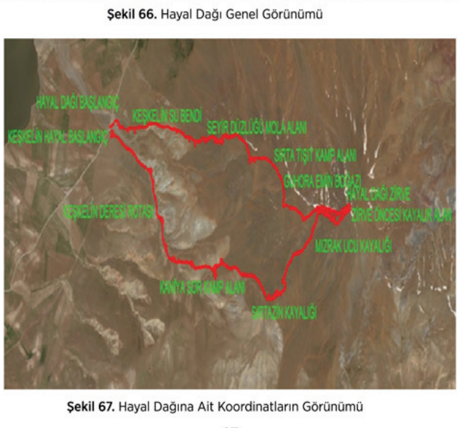

Şekil 67. Hayal Dağına Ait Koordinatların Görünümü

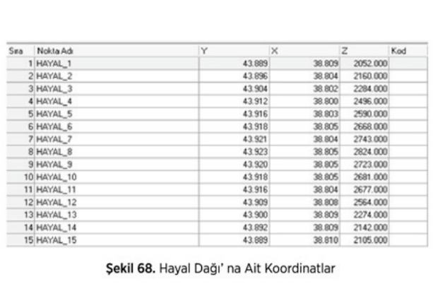

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	HAYAL_1	43.889	38.809	2052.000	
2	HAYAL_2	43.896	38.804	2160.000	
3	HAYAL_3	43.904	38.802	2284.000	
4	HAYAL_4	43.912	38.800	2496.000	
5	HAYAL_5	43.916	38.803	2590.000	
6	HAYAL_6	43.918	38.805	2668.000	
7	HAYAL_7	43.921	38.804	2743.000	
8	HAYAL_8	43.923	38.805	2824.000	
9	HAYAL_9	43.920	38.805	2723.000	
10	HAYAL_10	43.918	38.805	2681.000	
11	HAYAL_11	43.916	38.804	2677.000	
12	HAYAL_12	43.909	38.808	2564.000	
13	HAYAL_13	43.900	38.809	2274.000	
14	HAYAL_14	43.892	38.809	2142.000	
15	HAYAL_15	43.889	38.810	2105.000	

Şekil 68. Hayal Dağı' na Ait Koordinatlar

3.1.2.6. Nazo Dağı

Nazo Dağı, Van Çatak ilçesi sınırları dâhilinde yer almaktadır. Nazo Dağı 3275 rakıma sahiptir. Çevresi yaylalarla çevrili olan Nazo Dağı bölgesinde 360'tan fazla içilebilir su kaynağı bulunur. Nazo Dağı Van'ın Çatak ilçesi Konalga (Ezdinan) köyü sınırları içinde yer almaktadır. Nazo Dağı Van il merkezine 140 km mesafededir.

Şekil 69. Nazo Dağı Zirvesi

Dağın, doğu ve güneydoğusunda büyük bir ovaya sahip olan Alendeşt Yaylası, güneybatısında Piling Ağa Yaylası, batısında Kanispi Yaylası, kuzeyinde Hesam Ağa ve Bovijan Yaylaları bulunmaktadır. Nazo Dağı'nın 3275 rakımına sahip zirvesinin kuzey bölgesinde her mevsimde kar kütleleri görmek mümkündür. Dağın kuzey tarafında yer yer sarp kayalıklar ve uçurum bulunmaktadır. 360° etrafını görebilen nadir dağlardan biridir. 2 il sınırı 5 ilçe ve Çatak bölgesi ile beraber 8 bölgenin sınırlarını Nazo Dağı zirvesinden görmek mümkündür. Gürpınar, Başkale, Hakkâri, Beytüşşebap, Şırnak, Pervari, Bahçesaray sınırları ve Çatak Vadisi görülmektedir.

Şekil 70. Nazo Dağı'nda Kamp

Çiçek florası bakımından bölgenin en zengin konumuna sahiptir. Yetişen çiçek türlerinden bazıları bovijan, beybuna dem (sarı çiçek), beyaz beybun, sosin, hero (beyaz ve mor çiçekli), kasel mahmut, nefel, deve dikeni, dana kuyruğudur. Ayrıca gevenin birçok çeşidi yaygın olarak görülmektedir. Bu zengin çiçek florasından dolayı gezgin arıcılar tarafından en çok tercih edilen bölgelerdendir. Nazo Dağı'nda yaygın olarak bulunan ve yöre halkı tarafından tüketilen sirik, kreng, çung, mendi, siyabo, rivas, tusi bitkileri yetişmektedir.

Şekil 71. Nazo Dağı Tırmanış

Nazo Dağı bölgesinde birçok alanda kamp yeri bulunmaktadır. Görselliği, heybeti bakımından çok harika bir duruş sergilemektedir ve doğa turizmine büyük katkı sağlamaktadır.

Her doğasever, dağcı ve doğa fotoğrafçısının kesinlikle buraları görmesi gerekir. Nazo Dağı farklı bir dağdır. Zirvesi Çatak, Pervari sınırlarını ayıran Kato Dağı'nın doğusunda bulunmaktadır. Yine Nazo Dağ zirvesinden Pali Mami Mus Dağları, Hakkari Dağları, Beytüşşebap Sınır Dağları, Çelo Dağları, Gürpınar İlçesine ait dağlar ve Arnos Dağı rahatlıkla görülebilmektedir. Nazo Dağı görülmeye değer bir dağdır.

Şekil 72. Nazo Dağı

Nazo Dağına 2 rota oluşturulmuştur:

1. rota mezra rotasıdır. Bu rotanın yaklaşık olarak tırmanış süresi 6 saattir. Ancak araç ile bir kısım yol mezraya kadar gidilebilinir. Eğer araç ile gidilecek ise, mezra bölgesinden Nazo Dağı zirvesine yaklaşık tırmanış süresi 3 saat sürmektedir. Dağcıların en çok tercih ettiği rotadır. Bu rota üzerinde birden fazla su kaynağı ve kamp alanı bulunmaktadır. Bu rota Nazo Dağı'nın kuzeydoğu tarafında bulunmaktadır.

Nazo Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını oluştururken sabah 07:00'de Van'dan hareket edilerek 2 saat süren yol mesafesinden sonra Konalga köyüne ulaşıldı. Saat 09:30 tırmanışa başlanıldı. 2,5 saatlik tırmanıştan sonra mezra bölgesinde bulunan KUNEBA (soğuk mağara) mevkisinde mola verildi. İstenildiğinde bu bölge, kamp alanı olarak kullanılabilinir. Mezra bölgesinden Coya Redir bölgesine doğru tırmanışa devam edildi ve bu bölge kamp için uygun olduğundan kamp bu bölgede kuruldu. Sabah erken saatlerde zirveye doğru tırmanışa devam edildi. Yaklaşık olarak 2 saat süren tırmanış sonuncunda Nazo Dağı zirvesine ulaşıldı. Zirvede verilen kısa bir mola sonrasında 2. rotadan iniş gerçekleştirildi.

2. rota Nar rotasıdır. Bu rota Nazo Dağı'nın kuzeybatı tarafında bulunmaktadır. Koltutan mezrasından Nazo Dağı zirvesine ulaşmak yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir. Bu rota, patika bir yola sahiptir. Rota üzerinde birçok su kaynağı ve kamp alanı bulunmaktadır.

Zirveden aşağıya doğru inişe geçildiğinde kullanılacak olan 2. rotada ilk mola 2,5 saat sonra karşımıza çıkacak olan Kırmızı Kaya (Beresor) bölgesidir. Burada verilen kısa bir moladan sonra Koltutan mezrasına varılarak iniş tamamlanmıştır.

Nazo Dağı'na yapılacak olan tırmanışlar mutlaka kamplı olmalıdır. Van il ve İlçe merkezlerine uzak olması, tırmanış süresi uzunluğu dikkate alındığında 1 günlük kamplı tırmanış planı yapılması uygun olacaktır. Günübirlik gidip gelmek için sabah güneş doğmadan yola çıkmalı ve akşam gün battıktan sonra inişin gerçekleştirileceği bilinerek tedbirli gidilmelidir.

Şekil 73. Nazo Dağı 1. Rota Tırmanış

Nazo Dağı'ın yaz tırmanışları bakımından rahat parkurları olan, görsellik bakımından muhteşem albenisi olan yapısı vardır. İlkbahar ve yaz mevsiminde çok farklı çiçek yapısından dolayı yürüyüşler daha renkli geçmektedir. Kış aylarında oldukça fazla kar yağmasından dolayı kış tırmanışları zorlu geçmektedir. Zirve geçişi için mutlaka ip, kar kazması, kask ve kışlık kıyafet bulundurmak gerekmektedir.

Snowboard açısından uygun bir yapısı vardır. Snowboard ve dağ kayağı için uzun ve zevkli bir parkuru vardır. Yamaç paraşütü bakımından birçok uçuş alanı bulunmaktadır.

Nazo Dağı, dağcılar tarafından pek bilinmeyen bir güzelliğe sahip olan bölgenin en görkemli dağları arasında bulunmaktadır. Nazo Dağı bulunduğu konum itibari ile 5 ilçe ve 2 ilin dağlarını gören hakim bir zirveye sahiptir.

Nazo Dağı'na gidilirken Çatak ilçe çıkışında tarihi Hulkan köprüsü, Zirel vadisi ve Dikili Kaya'yı görmek mümkündür.

Şekil 74. Tarihi Hulkan Köprüsü

Nazo Dağı etkinliği için yol üzerinde bulunan Kani Spi Şelalesi, tarihi Hulkan Köprüsü ve Çatak merkez mutlaka ziyaret edilmelidir. Özellikle kamp için gerekli olacak eksik malzemeler Çatak ilçe merkezinden tedarik edilebilir. Ayrıca Koçhisar yamaçlarında bulunan Dikili Kaya da görülmeye değer bir doğa güzelliğidir.

Şekil 75. Dikili Kaya

Şekil 76. Çatak Kani Spi Şelalesi

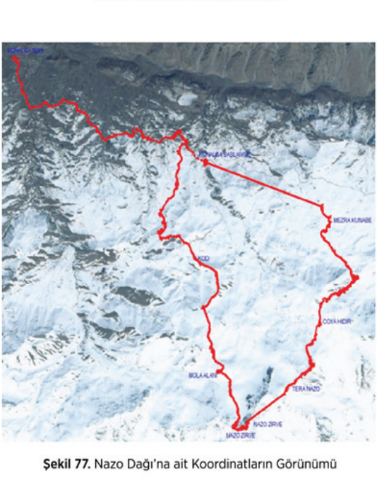

Şekil 77. Nazo Dağı'na ait Koordinatların Görünümü

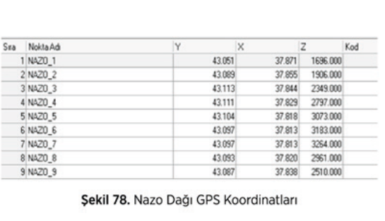

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	NAZO_1	43.051	37.871	1696.000	
2	NAZO_2	43.089	37.855	1906.000	
3	NAZO_3	43.113	37.844	2349.000	
4	NAZO_4	43.111	37.829	2797.000	
5	NAZO_5	43.104	37.818	3073.000	
6	NAZO_6	43.097	37.813	3183.000	
7	NAZO_7	43.097	37.813	3254.000	
8	NAZO_8	43.093	37.820	2961.000	
9	NAZO_9	43.087	37.838	2510.000	

Şekil 78. Nazo Dağı GPS Koordinatları

3.1.2.7. Esrük Dağı

Esrük Dağı, Van ili Muradiye ilçe sınırları dahilinde yer almaktadır. Esrük Dağı 2934 rakıma sahiptir. Esrük, baygınlık veren rüzgar anlamına gelir. Dağın zirvesinde bir şehitlik bulunmaktadır. Rus işgali sırasında yöre halkı tarafından savunma amaçlı olarak kullanılan Esrük Dağı zirvesi tüm bölgeye hakim olmasından dolayı bölge halkına güven veren bir dağ olmuştur. Esrük Dağı genel olarak taşlık ve otlak alanlara sahiptir. Vadi bölgesinde ve dağın kuzey tarafında kayalıklara rastlamak mümkündür. Esrük Dağı Van il merkezine 80 km mesafededir.

Şekil 79. Esrük Dağı Zirvesi

Görselliği ile göz kamaştıran Esrük Dağı'nda gün batımının mavi Van Gölü'ne yansımasını gözlemlemek mümkündür. Esrük Dağı, Keçıkıran Dağı paralelinde yükselen ve Keçıkıran Dağı ikizi olarak adlandırılan bir dağdır. Esrük ve Keçıkıran Dağlarını birbirine bağlayan bir geçiş boğazı bulunmaktadır. Esrük Dağı konum olarak Van ili Muradiye ilçesi ile Erciş İlçesi arasında bulunan Ünseli (Arnis) Mahallesinin doğu kısmından başlamaktadır. Dağ zirvesinde genel olarak her mevsimde sert rüzgarlar görülmektedir. Dağın kuzeydoğu kısmında Sor Vadisi bulunmaktadır. Büyük otlak alanları olan yaylalara sahiptir.

Şekil 80. Ersük Dağı Genel Görünüşü

Kuzey bölgesinde Esrük yaylası, Befri Pir yaylası, Ware Mira yaylası bulunmaktadır. Esrük Dağı'nın kuzey çanak yamacında çok sayıda mağaralar bulunmaktadır. Zirvenin alt kısmında bulunan su kaynağı, rota üzerinde Koçbılak (Koşebılak) koyun yatağı adı verilen kısımdadır. Yamaç paraşütü için uygun uçuş alanları bulunmaktadır.

Esrük Dağı tırmanışı için 1 rota bulunmaktadır. Bu rota Esrük Dağı'nın güney tarafında bulunmaktadır. Bu rota üzerinde su kaynağı ve kamp alanı bulunmaktadır. Rota başlangıç noktası olan Ünseli beldesinden zirveye yaklaşık tırmanış süresi olarak 5 saat sürmektedir. Bu rota yaz ve kış tırmanışına uygun bir rotadır. Teknik tırmanış yapılacak bir bölge bulunmamaktadır.

Esrük Dağı yürüyüş ve tırmanış rotasını oluşturmak için Van il merkezinden saat 07.00'de yola çıkıldı. Yaklaşık olarak bir saat süren yolculuktan sonra Ünseli (Arnis) başlangıç noktasına ulaşıldı. Yapılan tırmanış hazırlıklarından sonra Ünseli (Arnis) köyünün doğu kısmındaki patika yoldan başlanılarak zirveye doğru tırmanış başladı. 2 saatlik tırmanış sonrasında Kuzu Yatağı ilk mola bölgesine ulaşıldı. Kısa bir moladan sonra zirveye doğru devam eden ekibimiz 13.30 gibi zirveye ulaşmış oldu. Zirvede verilen moladan sonra inişe geçildi.

Esrük Dağı rotası, Trekking yürüyüşü için uygun bir rotadır. Kuzey bölgesinde bulunan Sor Vadisinde teknik tırmanış yapılabilinecek çok sayıda kayalık alanlar bulunmaktadır. Teknik tırmanış malzemeleri olarak tırmanış ipi, emniyet kemeri, kask, sikke çeşitleri, frend, takoz, kaya çekiçi, Hms, sekizli, Atc bulundurmak gereklidir.

Şekil 81. Esrük Dağı Zirve Tırmanış Rotası

Şekil 82. Esrük Dağı

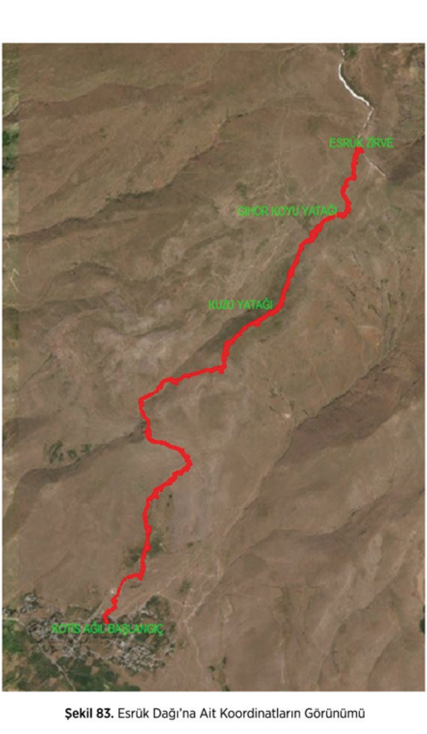

Şekil 83. Esrük Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

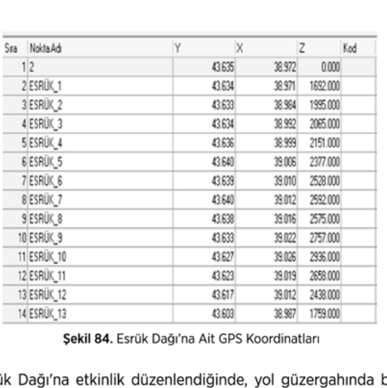

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	2	43.635	38.972	0.000	
2	ESRÜK_1	43.634	38.971	1692.000	
3	ESRÜK_2	43.633	38.984	1995.000	
4	ESRÜK_3	43.634	38.992	2065.000	
5	ESRÜK_4	43.636	38.999	2151.000	
6	ESRÜK_5	43.640	39.006	2377.000	
7	ESRÜK_6	43.639	39.010	2528.000	
8	ESRÜK_7	43.640	39.012	2592.000	
9	ESRÜK_8	43.638	39.016	2575.000	
10	ESRÜK_9	43.633	39.022	2757.000	
11	ESRÜK_10	43.627	39.026	2936.000	
12	ESRÜK_11	43.623	39.019	2658.000	
13	ESRÜK_12	43.617	39.012	2438.000	
14	ESRÜK_13	43.603	38.987	1759.000	

Şekil 84. Esrük Dağı'na Ait GPS Koordinatları

Esrük Dağı'na etkinlik düzenlendiğinde, yol güzergahında bulunan Muradiye Şelalesi, Şeytan Köprüsü, Yezidi Şelalesi, Balık Bendi ziyaret edilebilir. Bölgede birçok tarihi ve turistik yer olduğundan tırmanış ile birlikte birçok yer de görünebilir.

Esrük Dağı'ına kamplı gelmek isteyen dağcılar için Yezidi Şelalesi bölgesinde ve Muradiye Şelalesi'nde kamp kurmak mümkündür. Bir gecelik kurulacak kamp ile Esrük Dağı tırmanışı yapılabilineceği gibi, bölgede bulunan tarihi eserleri ve doğal güzellikleri ziyaret etmek mümkündür. Bu bölgelerde kurulacak kamp ile istenildiği zaman Keçikıran Dağı'na da tırmanış gerçekleştirilebilinir. Yezidi Şelalesinin kuzey tarafında bulunan Sor Vadisi'ne Treking tarzı yürüyüşler yapmak mümkündür.

Muradiye Şelalesi kuzey tarafında bulunan vadideki mağaralara geziler düzenlenebileceği gibi günübirlik (Treking) yürüyüşler yapılabilinir.

Şekil 85. Yezidi Şelalesi

Şekil 86. Yezidi Şelalesi ve Kanyon

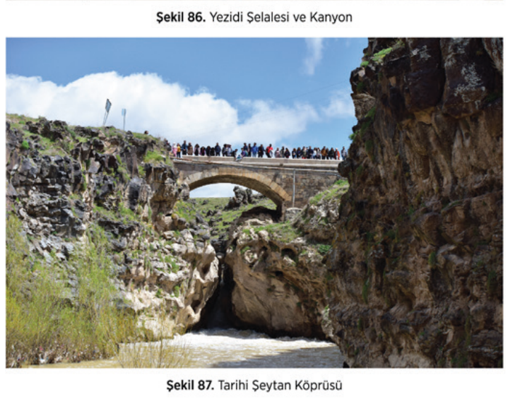

Şekil 87. Tarihi Şeytan Köprüsü

3.1.2.8. Çeper Dağı (Vavira Dağı)

Çeper Dağı, Van ili Çatak ilçesi ile Gürpınar ilçesi sınırları arasında bulunmaktadır. Çeper Dağı, 3380 rakıma sahiptir. Çeper Dağı Çatak ilçesine giden kara yolunun sol tarafında bulunmaktadır. Gürpınar ilçesinin batısından başlayarak Çatak ilçesine kadar uzanan bir dağ yapısına sahiptir. Çeper Dağı Gürpınar ilçesi ile Çatak ilçesini birbirine bağlayan uzun bir sırt dağıdır. Çeper Dağı'nın doğu ve güneydoğu kısımları Gürpınar ilçe sınırlarında; güney, güneybatı ve diğer kısımları ise Çatak ilçe sınırları içinde yer almaktadır. Çeper Dağı Van il merkezine 60 km mesafede bulunmaktadır.

Şekil 88. Çeper Dağı Zirvesi

Çeper Dağı, yürüyüş parkuru olarak oldukça rahat bir parkurdur. Çeper Dağı'na birçok noktadan tırmanış yapılması mümkündür. Çeper Dağı'nda su kaynağının olmaması nedeni ile yetişen bitki türü fazla bulunmamaktadır. Yalnızca hayvan otlak alanlarına sahiptir. Çeper Dağı'nın kuzey tarafında, yaz aylarında bile kar kütlelerinin olmasından dolayı otlak alanlar için sadece kar suları su kaynağı olarak kullanılmaktadır.

Ancak en uygun tırmanış rotası Onağıl (Kotis) köyünden yapılmaktadır. Çeper Dağı zirvesine araç ile gitmek istenilirse Çatak-Görentaş kara yolu üzerinde bulunan Derebaşı (Garısan) köyünden başlayan ve zirveye kadar giden bir yol rahatlıkla kullanılabilir.

Çeper Dağı'na birçok rotadan çıkılabilir. Ancak araç ile ulaşım daha rahat olduğundan Onağıl (Kotis) köyü rotası en yaygın olarak kullanılan rotadır. Bu rotanın tahmini tırmanış süresi 5 saat sürmektedir. Rota patika bir yola sahiptir. Bazı bölgelerinde kayalık alanlar bulunmaktadır.

Şekil 89. Çeper Dağı Başlangıç Onağıl Köyü

Çeper Dağı yürüyüş ve tırmanış yolu rotaları belirleme etkinliği için Van il merkezinden saat 07.00'de hareket edildi. Saat 08:00 gibi Onağıl (Kotis) başlangıç noktasına varıldı. Onağıl köyünde yapılan son hazırlıklardan sonra tırmanışa 08:30'da başlanıldı. 1,5 saatlik yürüyüşten sonra Kotanger Geçidi'ne ulaşıldı ve ilk mola burada verildi. Moladan sonra Çeper Dağı sırtlarından tırmanış devam ettirilerek zirveye ulaşıldı. Zirvede verilen moladan sonra ayrı rota kullanılarak 3,5 saatlik bir sürede iniş gerçekleştirildi.

Çeper Dağı'nın rotalarında Trekking(günübirlik) yürüyüşleri yapılabilir. Çeper Dağı'nda kış tırmanışı için gerekli malzemeler kar kazması, krampon, kar kazığı, kar plakası, karabinai Hms, sekizli ve kışlık kıyafetleridir.

Çeper Dağı'nda yamaç paraşütü yapılabilir. Yamaç paraşütü için kuzey, güney ve kuzeydoğu tarafları uygun bölgelerdir. Snowboard açısından uygun bir yapıya sahiptir. Çeper Dağı'nın kayalıkları teknik tırmanış yapmak için uygun bir yapıya sahip değildir. Bunun nedeni ise kayalıkların çürük bir yapısının olmasıdır.

Çeper Dağı'nın zirvesinde her mevsimde sert rüzgarlar estiği için ve bu rüzgarlardan olumsuz etkilenmemek adına gerekli kıyafet tırmanışlarda bulundurulmalıdır.

Şekil 90. Çeper Dağı Tırmanış

Şekil 91. Çeper Dağı Zirve Altı

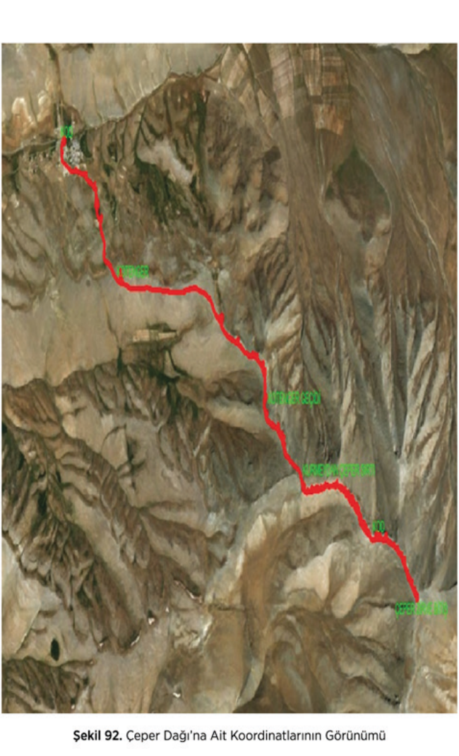

Şekil 92. Çeper Dağı'na Ait Koordinatlarının Görünümü

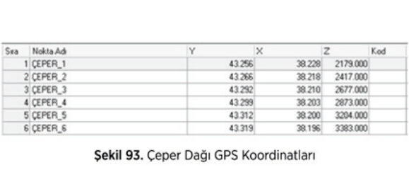

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	ÇEPER_1	43.256	38.228	2179.000	
2	ÇEPER_2	43.266	38.218	2417.000	
3	ÇEPER_3	43.292	38.210	2677.000	
4	ÇEPER_4	43.299	38.203	2873.000	
5	ÇEPER_5	43.312	38.200	3204.000	
6	ÇEPER_6	43.319	38.196	3383.000	

Şekil 93. Çeper Dağı GPS Koordinatları

3.1.2.9. Erek Dağı

Erek Dağı, Van ilinin İpekyolu, Edremit ve Gürpınar ilçe sınırları arasında bulunmaktadır. Erek Dağı'nda 5 farklı zirve bulunmaktadır ve bütün zirveler 3000 rakımın üzerindedir. Bu beş zirveye aynı zamanda kardeş beş zirve denilmektedir. Kartaltepe en yüksek zirvesidir ve 3212 rakıma sahiptir. Erek Dağı'nın ana zirvesi olarak kabul edilen Kutu Zirvesi ise 3204 rakıma sahiptir. Bu zirvelerden Kartal tepe zirvesi teknik tırmanış gerektiren ve zorluk derecesi yüksek bir zirvedir. Ancak Kutu ana zirvesi tırmanışı rahat, çok zor olmayan bir zirvedir. Genellikle Kutu Zirvesine tırmanışlar yapılmaktadır.

Şekil 94. Erek Dağı Zirvesi

Erek Dağı için 3 rota oluşturulmuştur:

Erek Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını oluşturmak için 3 ayrı grup oluşturuldu. Her rota için belirlenen gruplar tırmanış ve inişlerini gerçekleştirdiler. 1. rota Erek Dağı'nın batı tarafından bulunan 7 kilise rotasıdır. 2. rota Erek Dağı'nın kuzeydoğusunda bulunan Kopanıs (Sarmaç) köyü rotasıdır. Üçüncü rota ise Kevenli (Şuşanıs) köyü rotasıdır.

Şekil 95. Erek 1. Rota Tırmanışı

1. rota, Erek Dağı'nın güneybatı kısmında bulunan Yedi Kilise rotasıdır. Bu rota Büyük Erek Dağı ile Küçük Erek Dağı'nın arasındaki vadiden geçilerek manastır bölgesinden zirveye doğru ilerleyen bir rotadır. Bu rota Erek Dağı'nın batı kısmında bulunmaktadır. Rotanın zirveye varış süresi yaklaşık olarak 5 saat sürmektedir. Rota üzerinde 3-4 adet su kaynağı bulunmakta ve kamp alanı için uygun yerlere sahip bir rotadır.

Bu rota için saat 07:00'de Yedi Kilise bölgesinden tırmanışa başlanıldı. Tırmanış su kanalı ve su kaynakları boyunca zirveye doğru devam etti. Manastır harabelerinin olduğu bölgede ve su kaynağı yanında mola verildi. Bu bölge aynı zamanda kamp alanı için de uygun bir bölgedir. Moladan sonra yaklaşık olarak 3 saatlik bir tırmanış ile Erek Dağı ana zirvesine ulaşıldı. Aynı rota takip edilerek 4,5 saatlik bir sürede iniş gerçekleştirildi.

Yedi Kilise rotasında vadiye varıldığında Büyük Erek Dağı'nın kuzey tarafında ve Küçük Erek Dağı'nın güney tarafında olan kayalarda teknik tırmanış yapılması için uygun kayalar bulunmaktadır. Bu rota kış ve yaz tırmanışları için en uygun rotadır.

Şekil 96. Erek Dağı 1. Rota Tırmanış

Erek Dağı için kullanılacak bir 2. rota, Kopanıs (Sarmaç) köyü kuzeydoğu rotasıdır. Köyün üst kısmında güney vadisinde Saidi Nursi'nin ikamet ettiği bir alan bulunmaktadır. Bu rotada Buzul Şelalesi ve Buzul Mağarası yer almaktadır. Buzul tırmanışı için bu şelale kış aylarında kullanılmaktadır. Bu rotada birçok su kaynağı bulunmaktadır. Ayrıca kamp yapılacak birden fazla alan mevcuttur. Bu rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir.

Şekil 97. Erek Dağı Buzul Tırmanışı

Kopanıs rotası için saat 07:00'de başlayan tırmanışa Kopanıs köyü çıkışında bulunan Saidi Nursi Medresesi'nin bulunduğu alandan başlamıştır. 2 saatlik tırmanış sonrası ilk mola, eski koyun yatağında verildi. Moladan sonra 3 saatlik bir tırmanış süresi ile Erek Dağı Ana zirvesine ulaşıldı. Zirvede verilen moladan sonra aynı rota ile iniş 5 saatlik bir sürede gerçekleştirildi. Bu rotada şelale bölgesi genellikle çarşak yapıdadır. Bundan dolayı kış tırmanışları için teknik malzeme gerekli olacaktır. Yine bu rotada çığ tehlikesi bulunduğundan kış tırmanışlarında dikkat edilmesi gerekmektedir.

Erek Dağı'nın 2. rotası üzerinde bulunan Buzul Şelalesi üzerinde buz tırmanışları yapılmaktadır. Erek Dağı rotalarında Trekking yürüyüşleri yapılabilinir. Erek Dağı'nda kış tırmanışı için gerekli malzemeler kar kazması, krampon, kar kazığı, kar plakası, karabinai, Hms sekizli ve kışlık kıyafetlerdir.

Şekil 98. Erek Dağı 2. Rota Kış Tırmanışı

Erek Dağı için kullanılacak 3. rota Kevenli köyü (Şuşanıs) rotasıdır. Kevenli köyünden Küçük Erek Boğazına, Yedi Kilise ile Sarmaç sınırlarını ayıran boğaz geçidinden diğer rotalar ile birleşen nokta ile devam eden ve ana zirveye ulaşan bir rotadır. Bu rota çok uzun olduğu ve su kaynağı bulunmadığı için fazla tercih edilmemektedir. Tırmanış süresi yaklaşık olarak 7 saat sürmektedir.

Şekil 99. Erek Dağı 2. Rota Tırmanışı

Erek Dağı, Van ilinde en çok bilinen ve şehir merkezine en yakın dağ olmasından dolayı tarihe de tanıklık etmiştir. Erek Dağı'nın doğu kısmında (şehir merkezine göre dağın arka kısmında) 2544 rakımda, Urartular döneminde (MÖ 900-600) yapılan ve halen korunmakta olan Keşiş Gölü (Tuna Gölü) bulunmaktadır. Urartu'lar Keşiş Gölü'nü tarım arazilerini sulamak için yapmışlardır. Turna kuşları ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde geçiş güzergahında bu gölü konaklama alanı olarak kullanmaktadırlar. Ayrıca Erek Dağı güneybatı kısmında Yedi Kilise olarak adlandırılan ancak korunamayan harabeye dönen birçok kilise bulunmaktadır.

Erek Dağı genel olarak kayalık bir yapıya sahiptir. Bütün tırmanış rotaları üzerinde çarşak alan bulunmaktadır. 1. ve 2. rota üzerinde teknik kaya tırmanışı yapılacak alanlar bulunmaktadır. Erek Dağı'na yaz ve kış aylarında tırmanış yapmak mümkündür.

Erek Dağı'nda yetişen bitki türleri arasında en çok bilineni uçkun (rivas), otlu peynirde kullanılan sirmo otu ve dağ kekiği bulunmaktadır. Dağ genel olarak kayalık bir yapıya sahip olduğundan üst kısımlarında herhangi bir bitki yetişmemektedir.

Erek Dağı'nın bütün rotaları Van il merkezine yaklaşık olarak 15 dakikalık mesafededir. Bazı rota başlangıç noktalarına özel araç ile gidilmese bile yürüyerek veya dolmuş kullanılarak gitmek mümkündür. Özellikle sabah güneşin doğuşunu izlemek için Erek Dağı'na gece tırmanışları yapılmaktadır.

Şekil 100. Erek Dağı Vadi

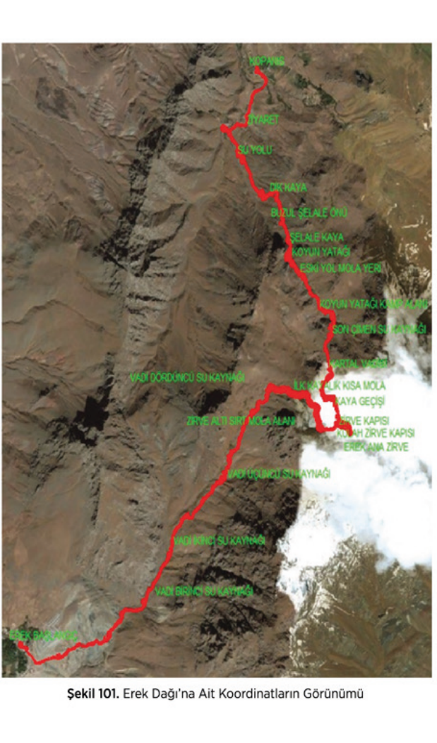

Şekil 101. Erek Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

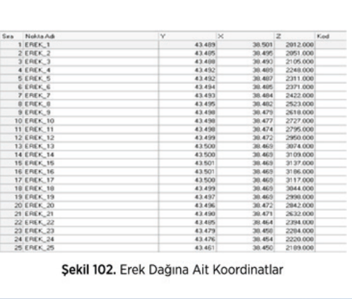

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	EREK_1	43.489	38.501	2012.000	
2	EREK_2	43.485	38.495	2051.000	
3	EREK_3	43.488	38.493	2105.000	
4	EREK_4	43.492	38.489	2248.000	
5	EREK_5	43.492	38.487	2311.000	
6	EREK_6	43.494	38.485	2371.000	
7	EREK_7	43.493	38.484	2422.000	
8	EREK_8	43.495	38.482	2523.000	
9	EREK_9	43.498	38.479	2618.000	
10	EREK_10	43.498	38.477	2727.000	
11	EREK_11	43.498	38.474	2795.000	
12	EREK_12	43.499	38.472	2950.000	
13	EREK_13	43.500	38.469	3074.000	
14	EREK_14	43.500	38.469	3109.000	
15	EREK_15	43.501	38.469	3137.000	
16	EREK_16	43.501	38.469	3186.000	
17	EREK_17	43.500	38.469	3117.000	
18	EREK_18	43.499	38.465	3044.000	
19	EREK_19	43.497	38.469	2998.000	
20	EREK_20	43.496	38.472	2842.000	
21	EREK_21	43.490	38.471	2632.000	
22	EREK_22	43.485	38.464	2394.000	
23	EREK_23	43.479	38.458	2284.000	
24	EREK_24	43.476	38.454	2220.000	
25	EREK_25	43.461	38.450	2189.000	

Şekil 102. Erek Dağına Ait Koordinatlar

Şekil 103. Erek Dağı'ndan Akşam Van Görünümü

3.1.2.10. Artos Dağı

Artos Dağı, Van Gevaş ilçesi sınırlarında yer almaktadır. Artos Dağı 3537 rakıma sahiptir. Artos Dağı'nın güneydoğu etekleri Çatak ilçe sınırlarına kadar uzanmaktadır. Artos Dağı konum olarak Van Gölü'nü gören ve görsel şölen yaratan bir zirveye sahiptir. Artos Van il merkezine 43 km mesafede bulunmaktadır. Yaz ve kış tırmanışları yapılmaktadır.

Şekil 104. Artos Dağı Zirve

Artos Dağı'nda su kaynakları bulunmamaktadır. Genel olarak hayvan otlak alanlarına sahiptir. Yaz aylarında kar kütlelerinin olmasından dolayı hayvan otlak alanları oluşmakta ve hayvanların su ihtiyacı bu kar kütlelerinin suyundan sağlanmaktadır.

Şekil 105. Artos Dağı 1. Kamp Alanı

Artos Dağı'nın kuzey tarafı sert kayalık yapısındadır. Bu bölgede kar mayıs ayı sonuna kadar görülmektedir. Karda teknik tırmanış yapmak için uygun bir bölgedir. Artos Dağı'nın kuzey tarafında bulunan Kelebekler Vadisi'nde birçok kelebek türü yaşamaktadır. Görsellik ve doğa fotoğrafçılığı için ilgi gören bir yapıya sahiptir.

Artos Dağı'nın Abalı bölgesinde kayak merkezi bulunmaktadır. Aynı zamanda yamaç paraşütü için Abalı mevkisi kullanılmaktadır.

Artos dağına tırmanış için 2 rota kullanılabilinir.

1. rota kuzey rotasıdır. Gevaş ilçesi Selimiye (Arameç) Mahallesi başlangıç noktasından, Artos Dağı eteğinde bulunan Hacı Halis kamp alanına ve oradan da sırt takip edilerek zirveye ulaşılan kuzey rotasıdır. Birçok yerde teknik tırmanış ilgisi gerektiren, özellikle kış ayları için teknik malzeme gereksinimi duyulan bir rotadır. Bu rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir.

Şekil 106. Artos 1. Kamp Alanı Bölgesi

Artos Dağı yürüyüş ve tırmanış rotalarını belirlemek için Van il merkezinden 40 dakikalık bir yolculuk sonucunda Selime Mahallesi başlangıç noktasına ulaşıldı. Burada yapılan hazırlıklar sonucunda saat 08:00'de tırmanışa başlanıldı. Rota üzerinde bulunan kamp alanına kadar pek dik olmayan bir yol güzergahı bulunmaktadır

Kamp alanından sonra sırt alanına ulaşılıp patika yoldan zirveye yaklaşık olarak 5.5 saat sürmektedir. Bu rotadan yaz ve kış tırmanışları yapılmaktadır. 2. kamp alanından Pire Kurt Boğazı arasında bulunan bölge çığ tehlikesi bulundurduğundan kış tırmanışlarında dikkat edilmesi gereken bir bölgedir.

Şekil 107. Artos Dağı Kış Tırmanışı

2. rota batı rotasıdır. Gevaş ilçesi Pınarbaşı Mahallesinden başlanılarak zirveye ulaşılan bir rotadır. Bu rotaya da zirveye yakın yerlere kadar araç ile çıkılabilmektedir. Bu rota üzerinde kamp yapılacak alanlar bulunmaktadır. Bu rotanın tırmanış süresi yaklaşık olarak 6 saat sürmektedir.

Sabah saat 07.00 'de başlayan tırmanış, Koçer Yaylasında verilen kısa bir mola ile devam etmiştir. Yaklaşık olarak 6 saat süren tırmanış ile zirveye ulaşılmıştır. Kış tırmanışı için uygun olmayan bir rotadır. Özellikle bu rota üzerinde birçok noktada çığ tehlikesi bulunduğundan dolayı kış tırmanışları için uygun değildir.

Şekil 108. Artos Dağı'ndan Van Gölüne Bakış

Artos Dağı'nın kayalık yapısından dolayı herhangi bir bitki yetişmemektedir. Ancak Gevaş ilçesine yakın bazı bölgelerinde otlu peynirde kullanılan siyabu otu yetişmektedir.

Birçok yabani hayvana ev sahipliği yapan Artos Dağı'nda bilinçsiz yapılan avlanmalar sonucunda birçok hayvan türü artık yaşamamaktadır. Artos Dağı'nın kuzey tarafında kar mayıs ayı sonuna kadar görülmektedir. Karda teknik tırmanış yapmak için uygun bir bölgedir. Teknik tırmanışlar ve kış tırmanışı için gerekli malzemeler kar kazması, krampon, kar kazığı, kar plakası, karabinai Hms, sekizli ve kışlık kıyafetlerdir.

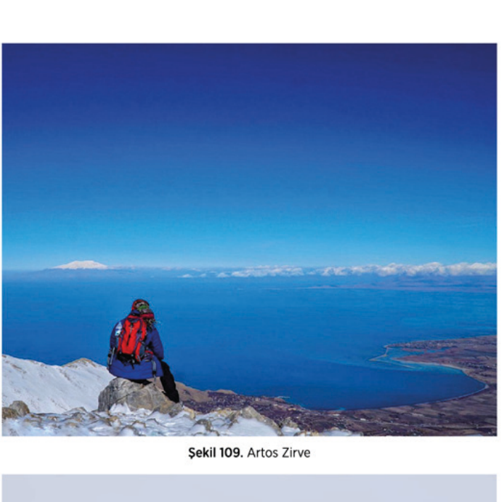

Şekil 109. Artos Zirve

Şekil 110. Artos Abalı Kayak Merkezi

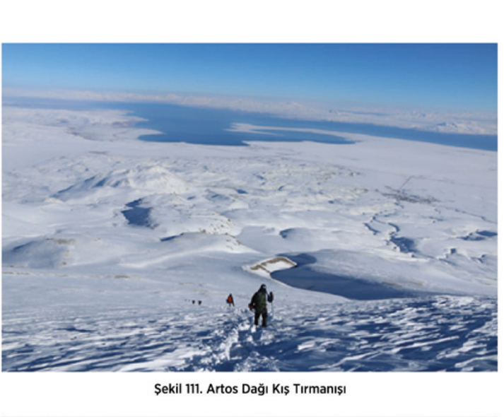

Şekil 111. Artos Dağı Kış Tırmanışı

Şekil 112. Artos Dağı Zirvesi

Şekil 113. Artos Dağı'nda Snowboard

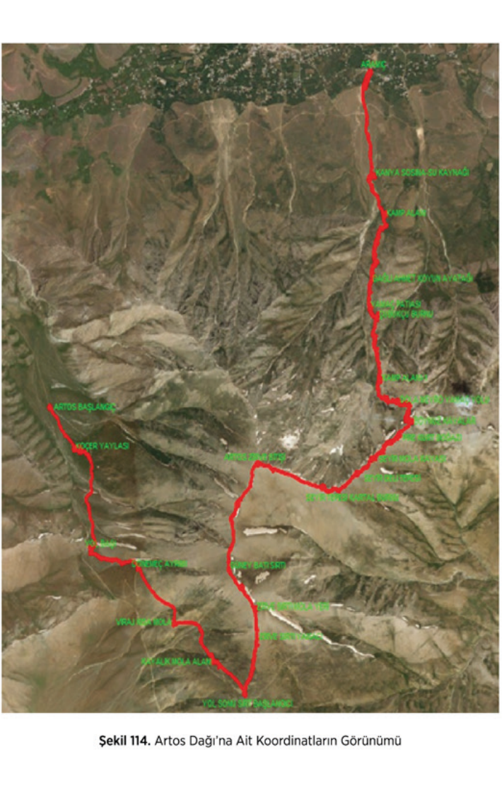

Şekil 114. Artos Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

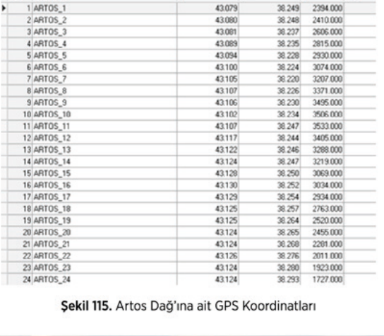

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	ARTOS_1	43.079	38.249	2394.000	
2	ARTOS_2	43.080	38.248	2410.000	
3	ARTOS_3	43.081	38.237	2606.000	
4	ARTOS_4	43.089	38.235	2815.000	
5	ARTOS_5	43.094	38.228	2930.000	
6	ARTOS_6	43.100	38.224	3074.000	
7	ARTOS_7	43.105	38.220	3207.000	
8	ARTOS_8	43.107	38.226	3371.000	
9	ARTOS_9	43.106	38.230	3495.000	
10	ARTOS_10	43.102	38.234	3566.000	
11	ARTOS_11	43.107	38.247	3533.000	
12	ARTOS_12	43.117	38.244	3405.000	
13	ARTOS_13	43.122	38.246	3288.000	
14	ARTOS_14	43.124	38.247	3219.000	
15	ARTOS_15	43.128	38.250	3069.000	
16	ARTOS_16	43.130	38.252	3034.000	
17	ARTOS_17	43.129	38.254	2934.000	
18	ARTOS_18	43.125	38.257	2763.000	
19	ARTOS_19	43.125	38.264	2520.000	
20	ARTOS_20	43.124	38.265	2455.000	
21	ARTOS_21	43.124	38.268	2281.000	
22	ARTOS_22	43.126	38.276	2011.000	
23	ARTOS_23	43.124	38.280	1923.000	
24	ARTOS_24	43.124	38.293	1727.000	

Şekil 115. Artos Dağı'na ait GPS Koordinatları

Şekil 116. Artos Dağı Eteklerinde Yamaç Paraşütü

3.1.2.11. Keçikıran

Keçikıran Dağı Van ili Muradiye İlçesi sınırlarında bulunmaktadır. Keçikıran Dağı 2590 rakıma sahiptir. Erciş Muradiye karayolunun kuzey tarafında ve Van Gölü'nün kuzeydoğu tarafına düşmektedir. Esrük Dağı'nın ikizi durumundadır. Esrük Dağı ile aralarında bir boğaz geçişi bulunmaktadır. Yaz ve kış tırmanışları bakımından elverişli bir dağdır.

4 İL 14 ZİRVE
TRB 2 BÖLGESİNDE YER ALAN DAĞLARIN
YÜRÜYÜŞ VE TIRMANIŞ ROTALARININ
GPS İLE BELİRLENMESİ
DAKA

Şekil 117. Keçikıran Dağı Zirvesi

Keçikıran Dağı'nın kuzeydoğu tarafında Geliya Sor ve Geliyi Güza (Ceviz Vadisi) vadileri bulunmaktadır. Geliya Sor Vadisinde birçok mağara ve otlak alanlar bulunmaktadır. Bu vadide bulunan yaylalar hayvancılık yapan bölge halkı tarafından kullanılmaktadır. Geliya Güza (Ceviz Vadisi) vadisinde ise birçok ceviz ağacı, yabani armut ve elma ağaçları bulunmaktadır. Bu vadide su kaynağı ve birçok mağaranın bulunması nedeni ile yabani hayvanlar için uygun bir vadidir. Ceviz Vadisinin üst kısmında Ruslara karşı savaşmış Mehmet Bey şehitlik mezarı bulunmaktadır.

Keçikıran Dağı'nın zirvesinden Süphan Dağı, Pirreşit Dağı ve Van Gölü'nün muhteşem görüntüsünü izlemek mümkündür. Keçikıran Dağı Van İl merkezine 75 km mesafededir.

Keçikıran Dağı'na tırmanışı bir rota ile yapmak mümkündür. Bu rotanın tahmini tırmanış süresi 4 saat sürmektedir. Bu rota dağın doğu kısmında yer almaktadır. Ceviz Vadisi üzerinde su kaynağı bulunmakta ve kamp alanı olarak kullanılacak bir bölge mevcuttur.

Şekil 118. Keçikıran Genel Görünüm

Şekil 119. Keçikıran Dağı'ndaki Mağaralarından Bir Görünüm

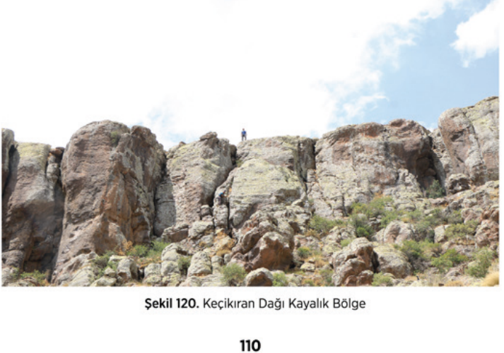

Şekil 120. Keçikıran Dağı Kayalık Bölge

Şekil 121. Keçikıran Tırmanış

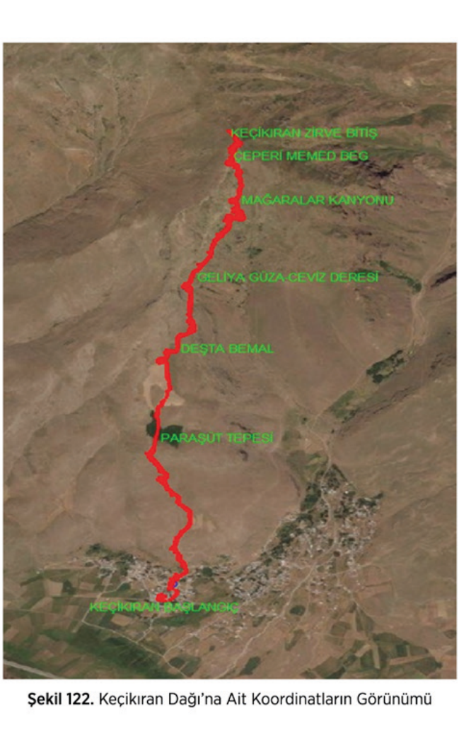

Şekil 122. Keçikıran Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

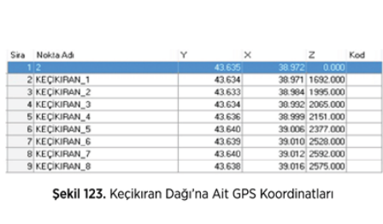

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	2	43.635	38.972	0.000	
2	KEÇİKIRAN_1	43.634	38.971	1692.000	
3	KEÇİKIRAN_2	43.633	38.984	1995.000	
4	KEÇİKIRAN_3	43.634	38.992	2065.000	
5	KEÇİKIRAN_4	43.636	38.999	2151.000	
6	KEÇİKIRAN_5	43.640	39.006	2377.000	
7	KEÇİKIRAN_6	43.639	39.010	2528.000	
8	KEÇİKIRAN_7	43.640	39.012	2592.000	
9	KEÇİKIRAN_8	43.638	39.016	2575.000	

Şekil 123. Keçikıran Dağı'na Ait GPS Koordinatları

3.2. Bitlis İline Ait Genel Bilgiler

Bitlis'in genel olarak yüzölçümü 6.707 km²'dir. Bu rakama Van Gölü'nün Bitlis ili sınırları içerisinde kalan 1.876 km²'lik kısmı ve diğer göl yüzeyleri de dahil edildiğinde ilin yüzölçümü 8.645 km² olmaktadır. Bitlis bu yüzölçümü ile Türkiye topraklarının %1'ini, Doğu Anadolu Bölgesi topraklarının ise %5,5'ini kapsamaktadır. Bitlis doğudan Van ili ve Van Gölü, güneyden Siirt ve Batman, batıdan Muş ve kuzeyden Ağrı illeri ile çevrilidir. Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat Bölümü ile Yukarı Murat-Van Bölümündeki Bitlis, 410 33' – 430 11' doğu boylamları 370 54'-380 58' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır.

Bitlis ilinin topografyasını Van Gölü'nün güneyinde ve kuzeyinde bulunan, genellikle volkanik bir yapı gösteren dağlar ile bunların üzerindeki düzlükler belirler. İlin güneyindeki dağlar Güneydoğu Toroslar'ın uzantısı biçimindedir. Bunlar Van Gölü'nün hemen yakınından doğan akarsu vadileriyle parçalanmıştır. Topoğrafik yapı bakımından il topraklarının %71'ini dağlar, %16'sını platolar, %3'ünü yaylalar ve %10'unu da ovalar oluşturmaktadır.

Bitlis'in Hizan, Mutki, Ahlat, Adilcevaz, Tatvan ve Güroymak olmak üzere 6 ilçesi bulunmaktadır. İlimizin merkez ilçe ile beraber toplam 8 belde, 334 köy ve 290 mezrası mevcut olup, köylerin 245'i orman köyüdür. İlimiz topoğrafyasının dağlık ve engebeli olması nedeniyle yerleşim alanları dağınık bir şekildedir.

Bitlis İlinin Diğer Bazı İllere Olan Uzaklığı:

Bitlis İli Adana arası 728 km
Bitlis ile Ankara arası 1094 km
Bitlis ile İstanbul arası 1500 km
Bitlis ile Van arası 168 km
Bitlis ile Muş arası 83 km

3.2.1. Bitlis İlinde Bulunan Dağlar ve Tırmanış Rotaları

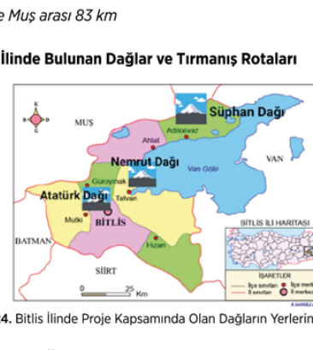

Şekil 124. Bitlis İlinde Proje Kapsamında Olan Dağların Yerlerine Ait Resim

3.2.1.1. Nemrut Dağı

Nemrut Krater Gölü, Van Gölü havzasının batısında bulunmakta ve Bitlis ilinin Tatvan, Ahlat, Güroymak sınırları içerisinde yer almaktadır. Çanak genişliği 48 kilometrekare, iç kısım taban genişliği 36 kilometrekareye sahiptir. Dünyanın ikinci ve Türkiye'nin birinci büyük krater gölü unvanına sahiptir. Kraterin iç kısmında 5 adet göl bulunmaktadır. En büyüğü 13 kilometrekare ortalama, derinliği 100 metre ve en derin yeri 155 metre derinliğe sahiptir. İkinci büyük gölü Ilı Göl 3 kilometrekare alana sahiptir. Sıcak göl özelliğine de sahip olması yanı sıra soğuk hava bacası bulunmaktadır. Gölün doğu kısmında bir de sıcak buhar bacası bulunmaktadır. En son 1441 yılında aktif hale gelmiştir.

Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Projesi kapsamında "Mükemmeliyet Ödülü" alan 2 bin 250 rakımlı Nemrut Krater Gölü, bölge halkının yanı sıra turistlerin de en çok ziyaret ettiği yerlerden biri olmuştur.

4 İL 14 ZİRVE
TRB 2 BÖLGESİNDE YER ALAN DAĞLARIN YÜRÜYÜŞ VE TIRMANIŞ ROTALARININ GPS İLE BELİRLENMESİ
DAKA

Şekil 125. Nemrut Dağı Zirvesi

Nemrut krater gölü 2002 yılında 1. derece doğal sit alanı olarak ilan edilmiştir. Bu tarihten itibaren iç kısımda ormanlar boy göstermiş ve birçok yaban hayvanına ev sahipliği yapmaktadır. Son zamanlarda ayıların yoğunlukla yaşadığı bir alan konumundadır. Nemrut Kraterinin kuzey zirvelerinde birçok kelebek türüne rastlamak da mümkündür.

Görsellik bakımından harika bir yapıya sahiptir. Özellikle fotoğrafçılık bakımından çok güzel bir konuma sahip olan Nemrut Krater Gölü yaz ve kış doğa turizmi bakımından çok elverişli bir konuma sahiptir. Nemrut'un, Tatvan tarafına bakan pisti en uzun kayak pisti olma özelliğine sahiptir. Yine aynı şekilde Tatvan'a bakan yamaçlar yamaç paraşütü için elverişli

bir yapıya sahiptir. Nemrut Krater Gölü görülmeye değer yerlerin başında gelir. Gerekli reklam ve tanıtımlarla turizme kazandırılması için çaba gösterilmesi hem yöre hem de ülke ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Şekil 126. Nemrut Krater Gölü

Nemrut krater gölü çanak dönüşü ortalama 48 kilometre olduğu hesaplanarak ortalama 12 ile 13 saat yürünerek çanak dönülebilmekte, yine çanak tırmanışı zirve tırmanışı Ahlat yol ayrımından zirveye doğru yol almaktadır. Nemrut Krater Gölü'nün ortalama yüksekliği 2912 metredir. İkinci rotası Ilı Gölü'nün doğusunda orman içinde, yine zirveye doğru patika yolu bulunmaktadır. Nemrut Dağı'na tırmanış yaz ve kış aylarında mümkündür. Nemrut Dağı'na sadece zirve tırmanışı yapılmak istenilir ise 3-4 saat sürmektedir.

Nemrut Krater Gölü'ne yapılacak etkinliği kamplı yapmak da mümkündür. Bölgenin güzelliklerini gezmek 1 günde tamamlanamayacağından kamplı gitmek en uygunudur.

Zirve tırmanışı için ekibimiz sabah 4 gibi tırmanışa başladı. Güneşin doğuşunu izlemek için erken vakitte zirveye ulaşıldı. Bu tırmanış yaklaşık olarak 3,5 saat sürdü. İniş ise çarşak bölgeden direkt olarak Nemrut Gölü yakınına yapıldı. 2,5 saatlik bir süre ile iniş tamamlanmış oldu.

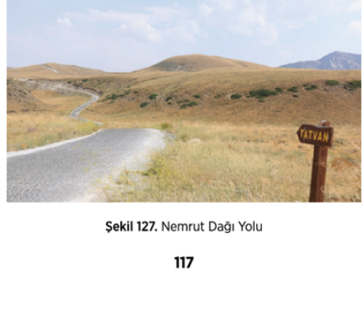

Şekil 127. Nemrut Dağı Yolu

Şekil 128. Nemrut Dağı Tabelası

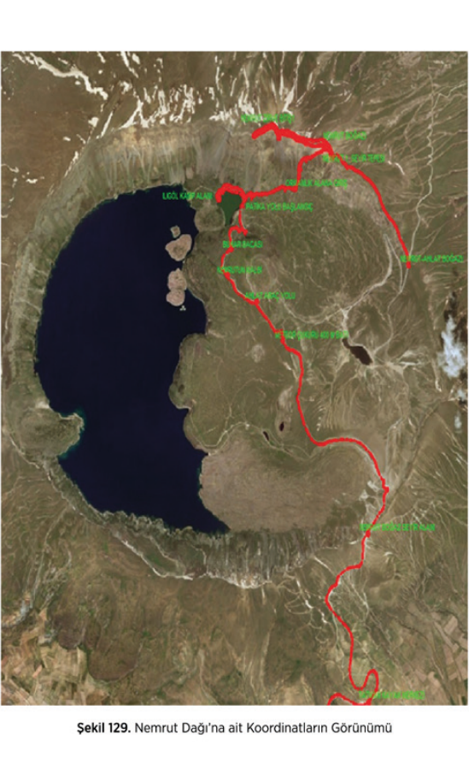

Şekil 129. Nemrut Dağı'na ait Koordinatların Görünümü

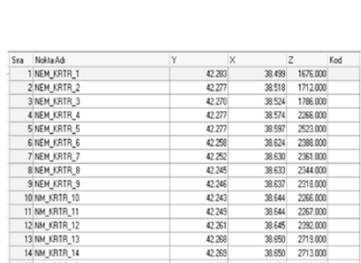

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	NEM_KRTR_1	42.283	38.499	1676.000	
2	NEM_KRTR_2	42.277	38.518	1712.000	
3	NEM_KRTR_3	42.270	38.524	1786.000	
4	NEM_KRTR_4	42.277	38.574	2266.000	
5	NEM_KRTR_5	42.277	38.597	2523.000	
6	NEM_KRTR_6	42.258	38.624	2388.000	
7	NEM_KRTR_7	42.252	38.630	2361.000	
8	NEM_KRTR_8	42.245	38.633	2344.000	
9	NEM_KRTR_9	42.246	38.637	2318.000	
10	NM_KRTR_10	42.243	38.644	2266.000	
11	NM_KRTR_11	42.249	38.644	2267.000	
12	NM_KRTR_12	42.261	38.645	2392.000	
13	NM_KRTR_13	42.268	38.650	2718.000	
14	NM_KRTR_14	42.269	38.650	2713.000	
15	NM_KRTR_15	42.263	38.652	2612.000	
16	NM_KRTR_16	42.257	38.652	2900.000	
17	NM_KRTR_17	42.255	38.654	2923.000	
18	NM_KRTR_18	42.251	38.653	2904.000	
19	NM_KRTR_19	42.286	38.635	2440.000	

Şekil 130. Nemrut Dağı'na Ait GPS Koordinatları

3.2.1.2. Süphan Dağı

Süphan Dağı Bitlis sınırları dahilinde yer almaktadır. Süphan Dağı 4058 rakıma sahiptir. Türkiye'nin 3. yüksek dağıdır. Dağın külah şeklinde tabir edilen alt bölgesinin güneybatı kısmında uzun bir buzul bulunmaktadır. Süphan volkanik bir dağdır ve Türkiye'nin volkanik dağları arasında ikinci yüksek dağıdır.

Külah kısmı olarak tabir edilen zirve, tamamı ile yığılmış kayalardan oluşmaktadır. Zirvede birçok zirve daha bulunmaktadır. En çok tercih edilen Doğu İran Zirvesi ve Kutu Zirvesidir. Ana iki zirve arasında birde kardan oluşan gölet bulunmaktadır. Külahın alt kısmında Avşor adında iki büyük krater gölü bulunmaktadır. Zirvede irili ufaklı 5 göl bulunur. Süphan Dağı'nda her mevsim kar kütleleri bulmak mümkündür. Külah kısmında yine sonbahar aylarında bile adeta cennetten bir parça hissi uyandıran çiçek bahçeleri bulunmaktadır. Bu rotanın tırmanış sürmesi 6 saat sürmektedir.

4 İL 14 ZİRVE
TRB 2 BÖLGESİNDE YER ALAN DAĞLARIN YÜRÜYÜŞ VE TIRMANIŞ ROTALARININ GPS İLE BELİRLENMESİ
DAKA

Şekil 131. Süphan Dağı Zirvesi

Süphan Dağı Van il merkezine 150 km mesafede, Bitlis il merkezine 94 km mesafededir. Süphan Dağı'nda yaz ve kış tırmanışları yapılmaktadır. Kış aylarında külah kısmında teknik tırmanış yapılması mümkün olmaktadır.

Süphan Dağı'nda kış aylarında dağ kayağı ve snowboard yapılabilinir. Özellikle Kış Kıllı rotası üzerinde kayak yapmaya uygun bölgeler bulunmaktadır. Süphan Dağı'nda kamp yapmak isteyen dağcılar Aygır Gölü etrafında kamp yapabilirler. Hem tırmanış hem de iniş için uygun bir kamp alanıdır.

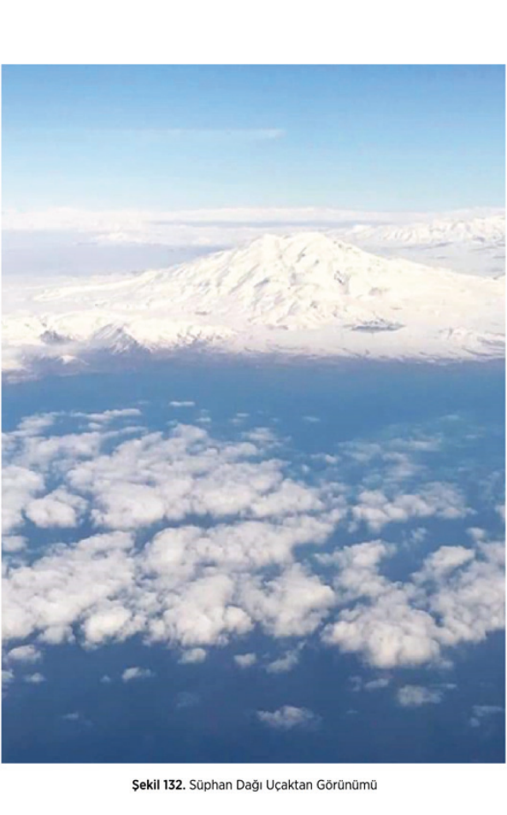

Şekil 132. Süphan Dağı Uçaktan Görünümü

Süphan Dağı, Van il merkezine 150 km mesafede, Bitlis il merkezine 94 km mesafededir. Süphan Dağı'nda yaz ve kış tırmanışları yapılmaktadır. Kış aylarında külah kısmında teknik tırmanış yapılması mümkün olmaktadır.

Süphan Dağı'nda kış aylarında, dağ kayağı ve snowboard yapılabilinir. Özellikle Kış Kıllı rotası üzerinde kayak yapmaya uygun bölgeler bulunmaktadır. Süphan Dağı'nda kamp yapmak isteyen dağcılar Aygır Gölü etrafında kamp yapabilirler. Hem tırmanış hem de iniş için uygun bir kamp alanıdır.

Şekil 133. Süphan Dağı Genel Görünüm

Yaz aylarında, Süphan dağına yapılan tırmanışlarda bir yandan kar, diğer yandan yeni açan birçok çiçek türünü görmek mümkündür. Aslında doğa bütün güzelliğini burada sergilemektedir. Van Gölü manzarası seyredilirken bir yandan yaz mevsimiyle beraber yeşeren çiçekleri görmek, bir yandan da Süphan Dağı'nın zirveye yakın yerlerinde de kar görmek tarif edilmez bir güzelliği anlatmaktadır. Yıldız rotasında dağ evi bölgesinde kamp yapmak için uygun alanlar bulunmaktadır. Yıldız köyü ile dağ evi bölgesine kadar araç yolu bulunmaktadır.

Şekil 134. Süphan Dağı Çiçekleri

Şekil 135. Süphan Dağı Kış Genel Görünümü

Şekil 136. Süphan Dağı Gün Batımı

Şekil 137. Süphan Dağı Tırmanış

Şekil 138. Süphan Dağı Zirve Su Göletleri

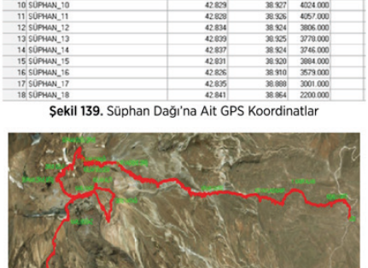

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	SÜPHAN_1	42.914	38.926	2510.810	
2	SÜPHAN_2	42.906	38.922	2450.000	
3	SÜPHAN_3	42.896	38.924	2532.000	
4	SÜPHAN_4	42.887	38.923	2687.000	
5	SÜPHAN_5	42.871	38.924	2690.000	
6	SÜPHAN_6	42.847	38.928	3687.000	
7	SÜPHAN_7	42.836	38.929	3075.000	
8	SÜPHAN_8	42.836	38.929	3869.000	
9	SÜPHAN_9	42.834	38.931	4044.000	
10	SÜPHAN_10	42.826	38.927	4024.000	
11	SÜPHAN_11	42.826	38.926	4057.000	
12	SÜPHAN_12	42.834	38.924	3896.000	
13	SÜPHAN_13	42.835	38.925	3779.000	
14	SÜPHAN_14	42.837	38.924	3746.000	
15	SÜPHAN_15	42.831	38.926	3884.000	
16	SÜPHAN_16	42.826	38.916	3579.000	
17	SÜPHAN_17	42.835	38.866	3001.000	
18	SÜPHAN_18	42.841	38.864	2200.000	

Şekil 139. Süphan Dağı'na Ait GPS Koordinatlar

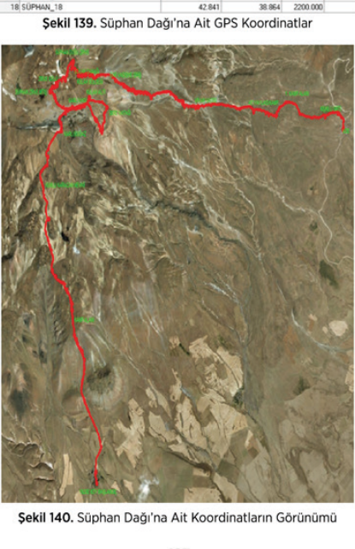

Şekil 140. Süphan Dağı'na Ait Koordinatların Görünümü

3.2.1.3. Atatürk (Kirkor Dağı) Dağı

Atatürk Dağı yöre insanları tarafından Kirkor Kuri Avan olarak da adlandırılır. Atatürk Dağı 2432 rakıma sahiptir. Atatürk Dağı Nemrut Krater Gölü'nün komşusu durumundadır. Gün batımında Atatürk'ün silüeti yansıdığı için, dağa Atatürk adı verilmiştir. Atatürk Dağı, Bitlis ili Tatvan ve Güroymak ilçeleri sınırları dahilinde yer almaktadır. Bitlis -Tatvan- Güroymak sınırları dahilinde yer alan Atatürk Dağı Rahva Düzlüğüne hakim konumdadır. Atatürk Dağı'nın zirvesinden Muş Ovası, Rahva Düzlüğü, Bitlis'i çevreleyen bütün dağlar ve Van gölü muhteşem bir şekilde gözlemlenebilmektedir. Atatürk Dağı, Bitlis İl merkezine 18 km mesafededir. Bitlis'in Tatvan ilçesine 10 km mesafede bulunmaktadır.

4 İL 14 ZİRVE
TRB 2 BÖLGESİNDE YER ALAN DAĞLARIN YÜRÜYÜŞ VE TIRMANIŞ ROTALARININ GPS İLE BELİRLENMESİ

Şekil 141. Atatürk Dağı Zirvesi

Zirvesi orta çanak 8 zirveden oluşmaktadır. Sık ormanlarla kaplı olduğundan sadece belli yerlerden tırmanış yapılabilmektedir. Orman, genellikle meşe ve mazı ağaçlarından oluşmaktadır. Atatürk Dağı, Bitlis - Tatvan - Erciş yol ve üçgeninde karşı tarafta adeta heybetiyle durmaktadır. İnsanı cezbeden görkemli bir görünüme sahip Atatürk Dağı'nın her tarafı ormanlarla kaplıdır.

Atatürk Dağı etkinliği için Van il merkezinden sabah 06:00'da hareket edildi. Yaklaşık olarak 07:30'da başlangıç noktasına varıldı. Yapılan hazırlıklardan sonra tırmanışa başlanıldı. Saat 08:00'de başlayan tırmanış, verilen kısa molalar ile beraber saat 12:00'de zirveye ulaşılması ile son bulmuş oldu.

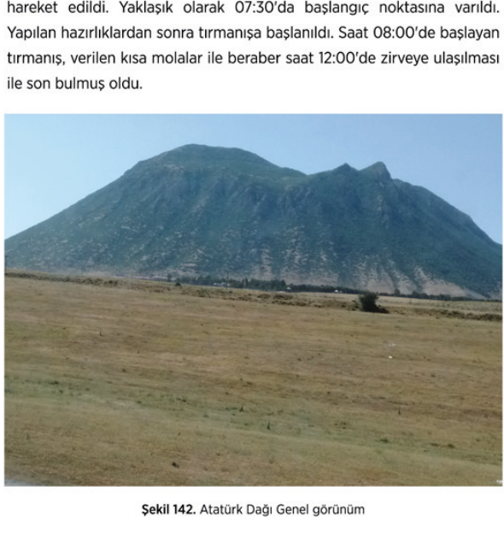

Şekil 142. Atatürk Dağı Genel görünüm

Atatürk dağı için iki rota oluşturulmuştur:

1. rota, Tatvan doğu rotasıdır. Atatürk Dağı'nın doğusunda bulunan rotadır. Patika yola sahip olan bu rota üzerinde ormanlık alanlar ve kayalıklar bulunmaktadır. Tırmanış süresi yaklaşık 4 saat sürmektedir. Dağcılar açısından en elverişli rota, Tatvan'da bulunan orman içindeki patika yoldur.

2. rota, Atatürk Dağı Bitlis Güroymak ilçesi tarafından arazi araçlarıyla çanak kısmına kadar gidebilmektedir. Bu rotanın tırmanış süresi 4 saat sürmektedir.

Rakım olarak 2432 m yüksekliği olan dağın çok yüksek olmamasına karşın ormandan dolayı zor rotaları bulunmaktadır. Doğa, turizm, dağcılık için çok ideal bir yapıya ve görselliğe sahiptir.

Zirvesinden volkanik Ahlat, Tatvan, Bitlis, Rahva Düzü, Muş Düzü, Güroymak ve Nemrut Krater Gölü'nün en yüksek bölgesi ve sırtı görülebilmektedir.

Dağın etrafındaki köylerin geçim kaynağı genellikle hayvancılık ve tarımdır. Dağ bölgesinde su kaynakları bulunmamasına rağmen dağın dört kısmı sık ormanlarla kaplıdır.

Atatürk Dağı'na oluşturulan rotalar üzerinde ormanlık alanlar bulunmaktadır. Bu ormanlık alanlar, zaman zaman tırmanışları zorlaştırmaktadır. Ağaçlar arasında geçiş mesafesi bulunmadığından zirveye doğru tırmanışta ve inişte bazı zorluklar ile karşılaşılması kaçınılmazdır.

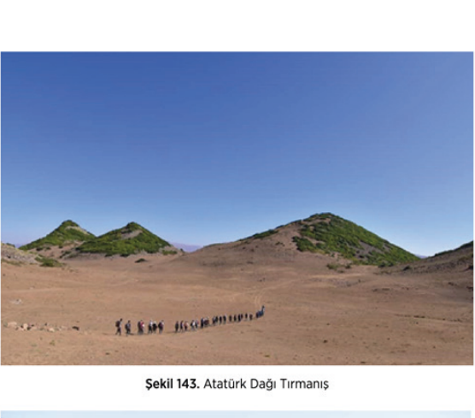

Şekil 143. Atatürk Dağı Tırmanış

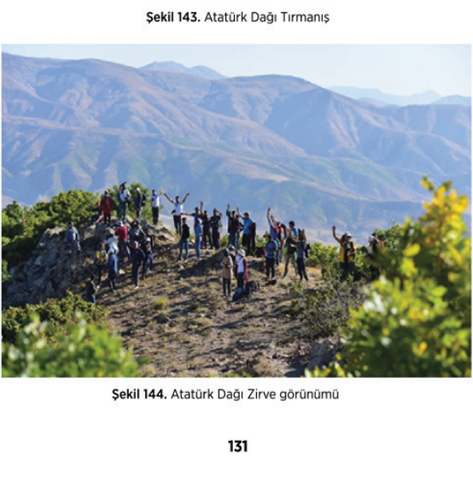

Şekil 144. Atatürk Dağı Zirve görünümü

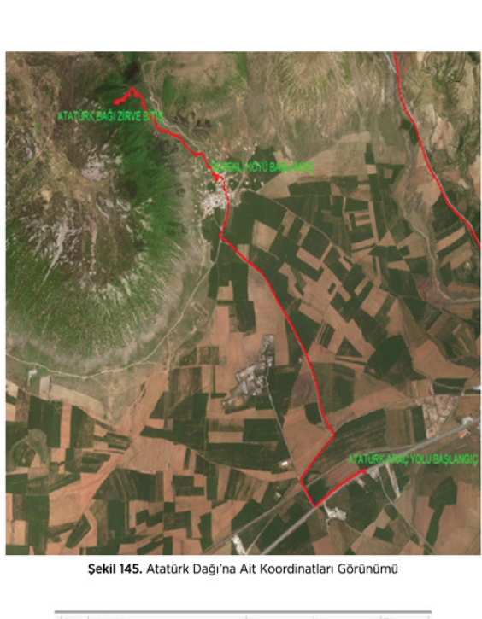

Şekil 145. Atatürk Dağı'na Ait Koordinatları Görünümü

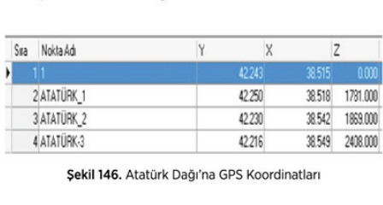

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z
1	1	42.243	38.515	0.000
2	ATATÜRK_1	42.250	38.518	1791.000
3	ATATÜRK_2	42.230	38.542	1869.000
4	ATATÜRK_3	42.216	38.549	2408.000

Şekil 146. Atatürk Dağı'na GPS Koordinatları

3.3. Muş İline Ait Genel Bilgiler

Muş, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunmaktadır. 39 29' ve 38 29' kuzey enlemleriyle 41 06' ve 41 47' doğu boylamlarının arasındadır. Yüzölçümü 8196 km²'dir. Türkiye yüzölçümünün yüzde 1,1'ini kaplar.

Muş, doğudan Ağrı'nın Patnos ve Tutak, Bitlis'in Ahlat ve Adilcevaz, kuzeyden Erzurum'un Karayazı, Hınıs, Tekman, Karaçoban, batıdan Bingöl'ün Karlıova ve Solhan, güneyden ise Diyarbakır'ın Kulp, Siirt'in Sason ve Bitlis'in Güroymak ve Mutki ilçeleri ile çevrilidir.

Muş, Güney Doğu Toros Dağlarının uzantısı olan Haçreş Dağlarının önemli zirvelerinden Kurtik Dağı'nın kuzeye bakan yamaçlarında, Çar ve Karni derelerinin aktıkları vadiler arasında kuruludur.

Muş yüksek ve dağlı bir yöredir. İl alanının yüzde 34,9'nü kaplayan dağlar, Güney Doğu Torosların uzantılarıdır.

Güneydoğu Toros Dağlarının uzantıları Muş il alanını çevreler. Eskiden gür ormanlarla örtülü olan bu genç dağlar, zamanla çıplaklaşmıştır. Muş ilinin başlıca önemli dağları Akdoğan (Hamurpet), Şerafettin, Bilican, Bingöl, Haçreş (Karaçavuş, Çavuş), Otluk ve Yakupağa Dağlarıdır.

Akdoğan (Hamurpet) Dağı: Muş'un kuzeyinde yer alır. Doğrultusu kuzeydoğu-güneybatıdır. Bu doğrultudaki uzunluğu yaklaşık 30 km, genişliği ise kuzey-güney doğrultuda 10 km'dir. En yüksek zirvesinin rakımı 2879 m'dir. Muş'un önemli göllerinden olan Akdoğan (Hamurpet) Gölü bu dağın üzerindedir.

Şerafettin Dağları Muş il alanının batısını engebelendirir. Büyük bölümü Bingöl ilinde kalan bu dağlar, doğu-batı doğrultulu çok yüksek ve düzenli bir sırt görünümündedir.

Bilican Dağları Bulanık ve Liz Ovaları arasında yer alır. Doğrultusu kuzeybatı-güneydoğudur. Haçlı (Kazan, Bulanık) Gölü'nün kuzeybatısında balıksırtı biçiminde uzanan bu dağlar daha sonra düzenli bir biçim alır.

Rakım güneye inildikçe artar. Bilican Dağları, Bulanık ilçesine doğru düzenli biçimde alçalarak uzanır. Burada Laris Tepesini oluşturduktan sonra birden kesilir.

Bilican Dağlarının en yüksek zirvesi 2950 m. Rakımlı Bilican Tepe (Ziyaret Tepe, Vangesor Tepesi) dir. Diğer önemli zirveleri Avni Kalesi Tepesi (2754 m), Şeyhtokum (2300 m), Karaburun (2500 m) ve Hasan Tepeleridir.

Muş İlinin Diğer Bazı İllere Olan Uzaklığı:

Muş İli Adana arası 739 km
Muş ile Ankara arası 1011 km
Muş ile İstanbul arası 1417 km
Muş ile Van arası 223 km
Muş ile Bitlis arası 83 km
Muş İle Erzurum arası 247 km

3.3.1. Muş İlinde Bulunan Dağlar ve Tırmanış Rotaları

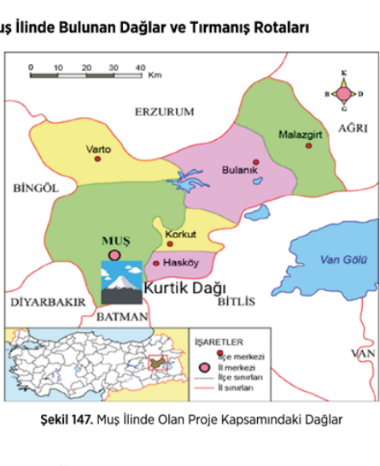

Şekil 147. Muş İlinde Olan Proje Kapsamındaki Dağlar

3.3.1.1. Kurtik Dağı

Kurtik Dağı, Muş ilinin sınırları dâhilinde yer almaktadır. Kurtik Dağı 2711 rakıma sahiptir. Muş'un güneyinde bulunan Kurtik Dağı, adeta Muş'u sarmışçasına onu çepeçevre korumaktadır. İsmini (kurtika muşê) yani Muş'u saran anlamından almıştır.

Kurtik Dağının zirvesine kadar araç yolu bulunmaktadır. Zirvesinde şiddetli rüzgarlar esmekte, sonbahar aylarına kadar kar kütleleri bulunmaktadır. Dağ, su kaynakları bakımından zengindir ve etrafını kuşatan yaylalarla ve otlaklarla çevrilidir.

Şekil 148. Kurtik Dağı Zirvesi

İlkbahar aylarında külik adı verilen bol miktarda bulunan bir bitki bulunmaktadır. Yöre halkının bu bitkiyi severek tükettiği ve civar köy sakinlerinin buralarda bu bitkiyi topladığı bilinmektedir.

Kurtik dağına 2 rota oluşturuldu.

1. rota, araç ile zirveye kadar gidilebilinen Kurtik Dağı'nın Kuzeybatı tarafında bulunmaktadır. Araç ile zirveye çıkılmasından dolayı yamaç paraşütü için elverişli parkurları bulunmaktadır. Bu rota araç ile yaklaşık olarak 30 dakika sürmektedir.

2.rota, Kurtik Dağı'nın kuzey tarafında, Muş ilinin güney tarafında bulunan vadiden dağın kuzey tarafına çıkılan rotadır.

Tırmanış süresi yaklaşık olarak 4,5 saat sürmektedir. Bu rota üzerinde birden çok su kaynağı bulunmaktadır. Bu rota üzerinde yaylalar bulunduğundan bölge halkı hayvancılık için bu yaylaları kullanmaktadır. Muş ilinin güneyinde bulunan Kale Park, kamp yapmak isteyen dağcılar için uygun bir noktadır. Kale Park, Kurtik Dağı'nın eteklerinde ve Muş il merkezine yakın olmasından dolayı konum olarak çok elverişli bir yerdedir.

Şekil 149. Kurtik Dağı'ndan Muş İli Görünümü

Muş'un güneyinde uzun bir vadiden sonra, patika yolda su pınarları eşliğinde yürümek İnsanın içini aydınlatıyor. Bu patikayı tercih eden doğaseverler yolun bitmesini istemeyecektir. Zirve tırmanışı tamamlandığında ise kişiye muazzam bir haz ve mutluluk sunuyor.

Kurtik Dağı, Muş'a hâkim bir konuma sahip olmakla birlikte kayak ve yamaç paraşütü uçuşları için ideal bir konumda bulunmaktadır.

Kurtik Dağı'nın Ziyaret bölgesinde bulunan kayalara teknik kaya tırmanışları yapmak mümkündür. Kış aylarında ise tırmanışlar çığ tehlikesi olabileceğinden dolayı dikkatli yapılmalıdır. Ancak Kurtik Dağı'nın bazı bölgelerinde kış aylarında dağ kayağı ve snowboard için uygun alanları bulunmaktadır.

Şekil 150. Kurtik Dağı Genel Görünümü

Şekil 151. Kurtik Dağı Tırmanışı

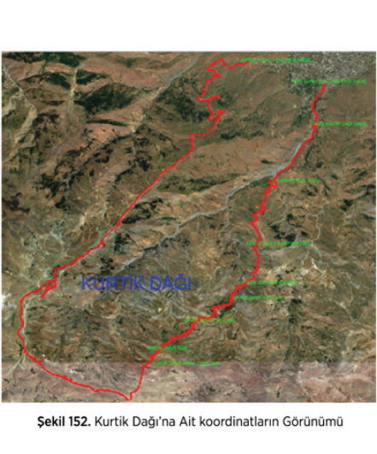

Şekil 152. Kurtik Dağı'na Ait koordinatların Görünümü

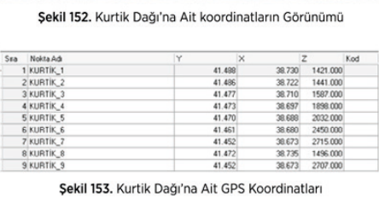

Sıra	Nokta Adı	Y	X	Z	Kod
1	KURTİK_1	41.488	38.730	1421.000	
2	KURTİK_2	41.486	38.722	1441.000	
3	KURTİK_3	41.477	38.710	1587.000	
4	KURTİK_4	41.473	38.697	1898.000	
5	KURTİK_5	41.470	38.688	2032.000	
6	KURTİK_6	41.461	38.680	2450.000	
7	KURTİK_7	41.452	38.673	2715.000	
8	KURTİK_8	41.472	38.735	1496.000	
9	KURTİK_9	41.452	38.673	2707.000	

Şekil 153. Kurtik Dağı'na Ait GPS Koordinatları